PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir

Leto XX. Št. 78 (5761)

TRST, sreda 1. aprila 1964

POGAJANJA VLADE Z JAVNIMI NAMEŠČENCI

Danes odločilen sestanek ministrov s sindikalisti

Izjava CGIL, ki je razglasila stavko za petek in soboto - V ponedeljek sestanek vodstva CGIL

RIM, 31. — Kakor napovedano, se bodo jutri finančni ministri in minister za upravno reformo Preti sestali s sindikalnimi predstavniki javnih nameščencev in skušali preprečiti dokončno prekinitev pogajanj. Vse tri glavne sindikalne organizacije so sestanek zahtevale že 24. marca, toda zadeva se je zavlekla.

Medtem je sindikalna organizacija CGIL razglasila za 3. in 4. t. m. stavko javnih nameščencev, dočim se ostali dve sindikalni organizaciji nista pridružili stavki. Vendar pa bo stavka zavzela velik obseg med železničarji in poštnimi nameščenci, ker ima CGIL tu večino.

CGIL je objavila danes izjavo, v kateri poudarja, da bi mogel jutrišnji sestanek imeti veliko važnost glede pozitivnega preobrata v tej zadevi, če bo vlada pravilno upoštevala stališče CGIL.

«Ugotoviti je namreč treba, dodaja izjava, da predlogi CGIL predstavljajo — prvikrat — programirano rešitev izdatkov za javne nameščence za dolgo dobo štirih let, začenši z letom 1964. Ta rešitev omogoča vladi, da na daljšo dobo porazdeli izdatke za konglobacijo in za preureditev plač, kar je pogoj za resno politiko gospodarskega programiranja.

Če se upošteva doba štirih let, ne predstavlja breme, ki ga vsebujejo predlogi CGIL, nepremostljivih težav za državni proračun, to tem bolj, ker samo konglobacija, ki naj se izčpra v treh letih, s tem da ostane odprto vprašanje preureditve plač, prinaša dejansko zelo omejene koristi javnim nameščencem v službi, čeprav predstavlja precejšnje breme za državo.

Zato je potrebno, da vlada istočasno načne vprašanje konglobacije in preureditve plač, zato da pravično porazdeli izboljšave, ki jih pričakujejo nameščenci, med uslužbenim in upokojenim osebjem, ki ga namerava CGIL, kakor vedno, ščititi v enaki meri.»

Razen tega zavrača CGIL poskus, da se interesi delavcev privatnega sektorja primerjajo z interesi delavcev javnega sektorja. Dejansko je namen te kampanje priti do blokade javnih mezd, da bi imeli izgovor za podobno akcijo za mezde privatnega sektorja.

V tem okviru, zaključuje izjava, se jasno vidi pravilnost stališča kategorij javnih nameščencev, včlanjenih v CGIL in popolna upravičenost razglašenih stavk, ki bodo na določene dneve, če ne bodo na jutrišnjem sestanku prišla v ospredje nova bistvena dejstva v primerjavi z današnjim stanjem.»

Sindikat železničarjev CGIL je danes objavil podrobnosti glede oseminštirideseturne stavke železničarjev, ki bo od 21. ure v četrtek 2. aprila do 21. ure v soboto 4. aprila. Prav tako je objavil podrobna navodila sindikat poštnih nameščencev CGIL glede napovedane stavke, ki se bo začela v petek opolnoči od četrtka na petek ter se bo zaključila v soboto ob 24. uri.

Davi sta se na Montecitoriu sestala voditelja CGIL Santi, ki pripada PSI, in Foa, ki pripada PSIUP. Razgovarjala sta se o vprašanju državnih nameščencev. Foa je na vprašanje časnikarjev izjavil, da za sedaj ni novih dejstev in da sindikati pričakujejo jutrišnje izjave vlade na napovedanem sestanku, ki bo ob 12. uri. Santi se je še prej razgovarjal o tej zadevi tudi s podtajnikom PSI Brodolinijem in z Lombardijem.

V ponedeljek 6. aprila bo v Rimu sestanek izvršilnega odbora CGIL, ki bo proučil perspektive za nadaljnjo sindikalno akcijo. Delo odbora se bo zaključilo 7. aprila. Razpravljalj bodo tudi o sklicanju vsedržavne konference za poklicno vzgojo ter o pripravah za 6. konfederalni kongres.

Z vsedržavnega posvetovanja delavk, včlanjenih v CGIL so poslali pismo predsedniku komisije ministrstva za delo za vprašanja delavk. Pismo so poslali, ker se bo ta komisija v kratkem sestala. V njem opozarjajo na vprašanje znižanja števila zaposlenih žensk in na skrčenje delovnega urnika v raznih industrijskih podjetjih, in zahtevajo, naj komisija temeljito razpravlja o zadevi na svojem sestanku 10. aprila.

417. potresni sunek v Skopju

SKOPJE, 31. — Aparati seizmološke postaje v Skopju so danes zjutraj zabeležili 417. potresni sunek. Sunek je bil 4. stopnje. Njegov epicenter je bil na skopskem področju. Potres ni prizadejal nobene škode.

PARIZ, 31. — Aleksej Adžubej, ki je prišel včeraj v Francijo, je odpotoval danes v Nico. Na vprašanje časnikarjev, kaj misli o napadih kitajskega tiska na Hruščova, je odgovoril: «Sovjetska zveza je sklenila, da se bo vzdržala sieherne polemike s Kitajsko. Kot disciplinirani član politične stranke moram torej molčati. Toda mogoče je, da se naša sedanja pasivnost ne bo neskončno podaljšala.»

Upor v Braziliji

RIO DE JANEIRO, 31. — Zvezne čete v državi Minas Gerais so se uprle proti zvezni vladi. Tudi vlada države Minas Gerais se je uprla zvezni vladi. Predstavnik vojske v Belo Horizonte, ki je prestolnica države Minas Gerais, je izjavil: «Predsednik Goulart ne ukazuje več tej državi. Če bo poslal sem generala, da bi se vmešaval, bo ta aretiran na letališču.»

Radio Sao Paulo je javil, da je guverner države Minas Gerais dal nalogo senatorju Miltonu Camposu, naj pripravi novo ustavo, ki naj odcepi državo Minas Gerais od federacije in naj napravi iz nje neodvisno suvereno državo.

Prodoren uspeh orkestra Glasbene akedemije iz Ljubljane sinoči v Vidmu

V okviru plodnih medsebojnih kulturnih izmenjav je sinoči nastopil v prostornem Avditoriju inštituta «A. Zanon» v Vidmu pred številnim in glasbeno visoko kultiviranim videmskim občinstvom veliki simfonični orkester Glasbene akademije iz Ljubljane. Koncertu so prisostvovale tudi najvišje videmske osebnosti, med katerimi župan, prefekt, predsednik pokrajinske uprave, predsednik glasbene šole «J. Tomadini», Luciano Giacomuzzi, direktor glasbene šole in priznani dirigent Aladar Janes in drugi. Med gosti iz Ljubljane pa smo opazili rektorja Glasbene akademije prof. Karla Rupla in Mirka Tuška, predsednika sveta za znanstvene raziskave in visoko šolstvo pri izvršnem svetu SR Slovenije.

Pod mojstrskim vodstvom dirigenta Uroša Prevorška je orkester Glasbene akademije dovršeno in z velikim umetniškim zanosom odigral svoj koncertni program, ki je obsegal skladbe Osterca (Suito za orkester), Sostakoviča (Prvo simfonijo op. 10), Liszta (Koncert št. 1 za klavir in orkester) in Rossinija (uverturo iz opere Viljem Tell). Solist-pianist Milivoj Surbek.

Občinstvo je dirigenta, solista in vse izvajalce nagradilo z navdušenim priznanjem in celo z glasnim izražanjem svojega občudovanja nad kvaliteto in mojstrstvom izvajanja, zadnji del Rossinijeve uverture je moral orkester tudi ponoviti

Sinočnji koncert orkestra Glasbene akademije iz Ljubljane je pomenil veliko afirmacijo slovenske glasbene kulture v Vidmu in obenem koristen doprinos k medsebojnemu spoznavanju in cenjenju na področju kulturnega ustvarjanja.

j. k.

Delo konference o trgovini v polnem teku
Vedno večja pozornost za delo odborov

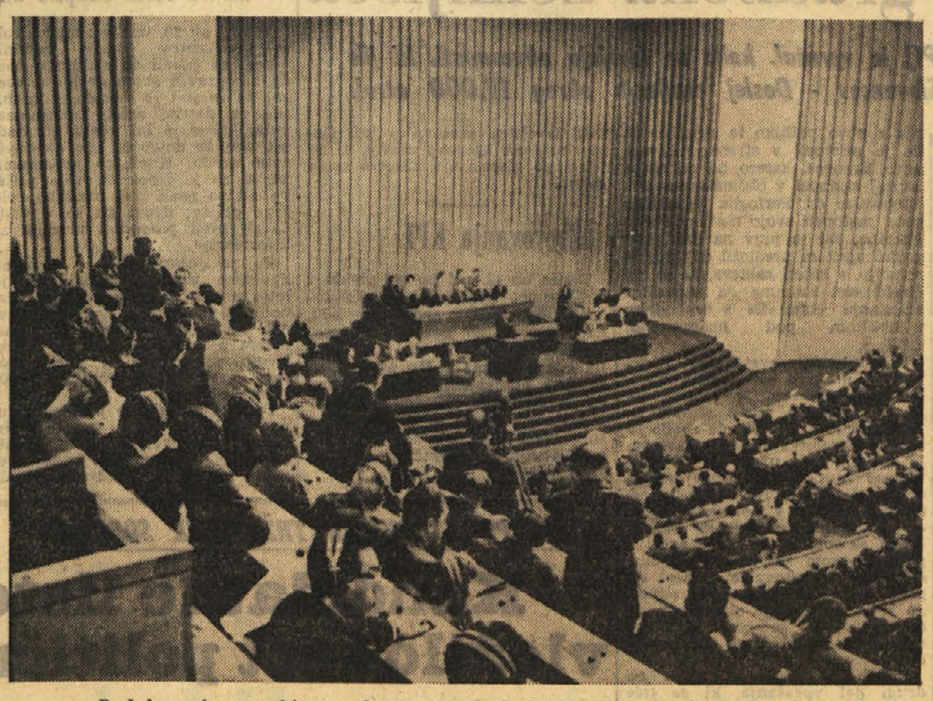

Pogled na dvorano, kjer so plenarna zasedanja konference o trgovini in razvoju

ŽENEVA, 31. — Delo ženevske konference o trgovini in razvoju je v polnem teku. Na plenarni seji se nadaljuje splošna debata, štiri od petih specializiranih odborov pa razpravljajo o posameznih vprašanjih.

Pozornost pristojnih krogov na konferenci se polagoma obrača od splošnih izjav na plenarnih sejah na delo teh odborov. Na seji drugega odbora, ki razpravlja o trgovini s končnimi izdelki in s polizdelki, je prvič govoril britanski delegat, ki sploh še ni govoril na plenarni seji. V svojem govoru je poudaril glavne točke:

1. Takoj naj se ustavijo na sedanji ravni vsi carinski ukrepi in vse omejitve, ki jih izvajajo industrializirane države glede uvoza iz razvijajočih se dežel. 2. Od 31. decembra 1965 dalje naj se ukinejo vse kvantitativne omejitve uvoza proizvodov iz razvijajočih se dežel. 3. V treh letih, naj se vsaj za petdeset odstotkov znižajo sedanje carine, ki jih določajo industrializirane države na uvoz manufakturnega blaga.

Med splošno debato niso govori prinesli posebnih novosti. Delegacije niso še povedale svoje zadnje besede. Nedvomno nameravajo morebitne predloge in načrte sporočiti v posameznih odborih. Na jutranji seji so nastopili samo trije govorniki. Novozelandski minister za kmetijstvo je zagovarjal svobodno trgovino. Dodal je, da določa Nova Zelandija zelo nizke carine na uvoz iz razvijajočih se dežel, in je sporočil, da je njegova vlada sklenila odpraviti carino na uvoz čaja. Poudaril je, da vsaj 90 odstotkov novozelandskega izvoza predstavlja kmetijske pridelke. Španski minister za trgovino je dolgo govoril o tehničnih vprašanjih, ki jih mora obravnavati konferenca. Poudaril je, da mora pobuda za reformo mednarodne trgovine priti ne samo, iz zahodnih industrializiranih držav, temveč tudi iz socialističnih držav.

Češkoslovaški minister za trgovino Gamuza je sporočil, da je CSSR sklenila pristopiti k mednarodnemu sporazumu o kavi. V zvezi s primarnimi proizvodi je dal zagotovila razvijajočim se deželam, da bo njegova vlada sprejela ukrepe za povečanje uvoza tropskih proizvodov in izdelkov iz teh dežel. Dalje je zahteval normalizacijo trgovine med Vzhodom in Zahodom, kar bi koristilo tudi trgovini razvijajočih se dežel.

Etiopski minister za trgovino in industrijo je predlagal ustanovitev organizacije, ki bi mogla zajamčiti investicijo tujih kapitalov v razvijajočih se deželah. Tudi tunizijski finančni minister je govoril o tem in je sporočil nekatere predloge: Reorganizira naj se splošna struktura razvijajočih se dežel, tako da lahko izkoristijo razvoj tehnike in industrije. Okrepi naj se gospodarska solidarnost med temi deželami z vidika njih poznejše regionalne integracije. Revalvirajo naj se cene izvoza in poveča naj se sedanji obseg izvoza.

Vse manj razvite dežele se strinjajo, da je potrebno spremeniti sedanje metode mednarodne trgovine. Etiopski minister je zahteval reformo GATT, ki bi morala postati orodje mednarodne gospodarske politike in bi bila neposredno podrejena tej konferenci, ki bi se spremenila v stalen organizem, kakor tudi gospodarskemu in socialnemu svetu OZN. Podobno tezo je zagovarjal predstavnik Gabona, ki se je izrekel tudi za regionalne skupine med industrializiranimi in razvijajočimi se deželami.

Današnja seja se je zaključila z govori danskega, poljskega in grškega delegata. Prvi je govoril zelo kratko in je podpiral britansko tezo.

Poljski minister za trgovino je izjavil, da bi najboljša rešitev bila ustanovitev organizacije za trgovino, v kateri bi bile vse države sveta, ter normalizacija trgovine med zahodnimi in vzhodnimi državami. Prav tako je izjavil, da je potrebno povečati trgovino primarnih proizvodov ter končnih izdelkov in polizdelkov, ki prihajajo iz razvijajočih se dežel. Pripomnil je, da bo poljska delegacija predložila v komisiji točne predloge.

Grški delegat je govoril o pomoči skupnega tržišča Grčiji za njen gospodarski razvoj in je izjavil, da bi morali iskati trgovinske rešitve «od primera do primera» zaradi različnih potreb razvijajočih se dežel. Konferenca bo nadaljevala delo jutri.

Države, ki nimajo izhodišča na morje in ki sodelujejo na konferenci, so sklenile, združiti se v poseben pododbor, ki naj podrobno prouči njihova specifična vprašanja. Povabljene bodo tudi tranzitne države, kakor Italija, Francija, Belgija, Romunija, Iran in Argentina.

Slabo vreme v vsej Italiji

Skoraj v vsej Italiji je te dni slabo vreme. Skoraj povsod neprestano dežuje. V zgornjem Poadižju je že peti dan zaporedoma slabo vreme; v višjih predelih sneži, v nižini pa dežuje. Nastaja tudi nevarnost plazov in usadov. Hudourniki in reke so narastli.

Na področju Verone je zaradi neprestanega deževja nevarnost poplav. Zadnje dni je začela voda v Gardi občutno naraščati. Na področju Vicenze je voda iz jezera Fimon poplavila večje področje. Ponekod je voda poldrugi meter visoko. Prišlo je tudi do številnih zemeljskih usadov. Nekatere ceste so neuporabne.

Precej se je poslabšal položaj ob izlivu reke Pad, kjer je začel zopet pihati močan jug, tako da se voda ne more odtekati v morje. Zaradi tega se bojijo poplav.

Tudi na področju Bologne je zaradi neprestanega deževja vodna gladina v vodnih tokovih narastla. V kraju Gessi di Zola Predosa se je z bližnjega hriba nenadoma utrgal zemeljski usad, ki je pridrvel z vso silo v dolino in ogroža nekatere hiše. 27 oseb, ki sestavljajo 10 družin, je moralo zapustiti domove. Ob pobočju, kjer se je odtrgal usad, je nastalo majhno jezero. Bojijo se novega usada.

Na področju Reggio Emilia so vodni tokovi močno narastli, in grozi nevarnost poplav. Na neko občinsko cesto se je sesul 800 metrov širok zemeljski usad in ogroža nekatere hiše, ki so jih izpraznili.

Reke na področju Modene so tudi močno narastle zaradi neprestanega deževja. V goratih predelih se neprestano trgajo zemeljski usadi; nekatere družine so morale zapustiti domove.

Na področju Alessandrie so zaradi številnega deževja mnoge ceste in železniške proge neuporabne zaradi številnih zemeljskih usadov. Tudi v pokrajini Cuneo je zaradi deževja prišlo do številnih zemeljskih usadov, zaradi česar so nekatere ceste neuporabne. V kraju Ciocchini v občini Novello je na področju 20.000 kvadratnih metrov nastalo mnogo razpok v zemlji, nekatere so globoke dva metra. Sredi tega področja stoji edina kmečka hiša, ki se je dobesedno razklala na dvoje. Slabo vreme je tudi na področju Neaplja, v Kalabriji in na vsej Siciliji. Prav tako dežuje in piha močan veter skoraj na vsej Sardiniji.

Z DANAŠNJIM DNEM PO VSEJ ITALIJI

Veleblagovnice «Rinascente» in UPIM znižale svoje cene na raven l. 1960

Znižane cene bodo veljale do konca oktobra - Zakonski predlog PSIUP in KPI o reformi Federconsorzi - Obsežna turistična in gospodarska propaganda Italije v Zah. Nemčiji

RIM, 31. — V okviru splošnih posegov proti sedanji neugodni gospodarski konjunkturi so pristojne oblasti pozvale upravo veleblagovnic «Rinascente-UPIM», ki prodajajo blago široke potrošnje, naj znižajo cene vseh tistih artiklov, ki zadovoljujejo glavne potrebe povprečnega potrošnika in ki so zato največjega pomena z družbeno gospodarskega stališča. «Rinascente-UPIM» je privolila v to in sklenila, da bo s 1. aprilom (in za dobo šestih mesecev) uvedla za precejšnje število artiklov ceno, ki so jo ti artikli imeli leta 1960; take cene bodo obdržali za daljšo dobo, da bi se tržišče moralo prilagoditi tem cenam. Gre za okrog dva tisoč artiklov, ki jih je moč dobiti v veleblagovnicah «Rinascente» in «UPIM».

Naj navedemo nekaj primerov teh novih cen: moška srajca iz popelina bo stala 1500 lir; ženska bluza iz «leacrila» 1000 lir; bombažasta rjuha 1100 lir; bombažasti robec 100 lir; aluminijasti lonec 450 lir; kuhinjska stolica 3500 lir; krožnik 100 lir; pribor 90 lir itd.

Predsednik vlade Moro se je sestal z ministrom za državne soudeležbe Bojem in ministri Pastorejem, Giolittijem, Colombom in Medicijem; na tem sestanku so pregledali programe dejavnosti podjetij z državno soudeležbo.

Minister za državni proračun Giolitti je dostavil poslanski zbornici in senatu poročilo o gospodarskem stanju dežele v letu 1963, ki ga je ministrski svet odobril na svoji zadnji seji; razprava o tem poročilu bo, skupno z razpravo o proračunu finančnih ministrstev, verjetno v drugi polovici aprila. Vlada pa je predložila senatu zakonski osnutek o državnem proračunu za polletje 1. junij — 31. december 1964, ker se bo s 1. januarjem prihodnjega leta finančno leto krilo s sončnim letom.

Minister za zvezo s parlamentom Delle Fave je izjavil, da reforma občinskega volilnega zakona predvideva proporcionalni volilni sistem tudi za občine, ki imajo več kot 5000 prebivalcev, ne predvideva pa nobene spremembe glede volilnega sistema v primeru občin, ki imajo manj kot 5000 prebivalcev.

V poslanski zbornici so razdelili zakonski predlog poslanca Avolia (PSIUP) in poslancev Serenija ter Micelija (oba KPI) o reformi kmetijskih konzorcijev in njihove federacije (Federconsorzi) in Curtija (PSIUP) o ustanovitvi državne ustanove za javne uprave v kmetijstvu. Osnutek predvideva, da se kmetijski konzorciji spremene v zadružne organizme druge stopnje, vlogo Federconsorzi pa se omejuje na zvezo med kmetijskimi konzorciji, na predstavništvo in tehnično koordinacijo, medtem ko se vsa organizacija postavlja pod nadzorstvo ministrstva za delo.

V odgovoru na ustrezno vprašanje Malagodija, je zakladni minister Colombo navedel, da se postavka 43 milijard v letošnjem proračunu nanaša na 16,5 milijarde, ki pritiče avtonomni deželi Trentinsko-Gornje Poadižje za davke na temelju členov od 59 do 68 deželnega statuta, na 3,1 milijarde v korist Doline Aoste; na 11 milijard za Sardinijo; na 400 milijonov za izvolitev prvega deželnega sveta Furlanije-Julijske krajine in na 12 milijard (drugo polletje) za Furlanijo-Julijsko krajino. Gre namreč za davke, ki so se do sedaj stekali v državno blagajno in ki jih mora zakladno ministrstvo vračati na podlagi ustreznih členov posebnega statuta teh avtonomnih dežel.

Italijanska vlada namerava povečati turistično in gospodarsko propagando v Zahodni Nemčiji. Do sedaj so izdali za to propagando 100 milijonov lir na leto, od letos dalje pa bodo izdali zanjo 300 milijonov lir (v tej vsoti so všteti tudi stroški za vzdrževanje treh turističnih uradov v Duesseldorfu, Frankfurtu in Monakovem). Z novimi sredstvi bodo, začenši z 2. aprilom, dobesedno preplavili večja in manjša nemška mesta z italijanskimi turističnimi lepaki, pretežna večina številnih potovalnih agencij pa bo okrasila svoja izložbena okna z italijanskim propagandnim materialom. V glavnih mestih, od Hamburga do Monakovega, bodo organizirali sprejeme, na katere bodo povabili vodilno osebje nemških turističnih organizacij in jim predvajali dokumentarije o italijanskih letoviščih, zdraviliščih in drugih znanih in manj znanih krajih, ki bi utegnili privabiti nemške turiste. V okviru te kampanje, za katero so angažirali tudi številne Italiji naklonjene publiciste, bo minister za turizem in prireditve Corona obiskal Zahodno Nemčijo, na sestanku delegatov ENIT v Duesseldorfu pa bodo proučili z ministrom prve rezultate te nove turistične kampanje. Corona bo prisostvoval tudi začetku vrste manifestacij, ki zajemajo, poleg turizma, obsežno propagando italijanskih proizvodov: veleblagovnice «Kaufhof» bodo razstavljale in propagirale italijanske proizvode

Jutri se sestane vodstvo PSIUP in KD; vodstvo PSI pa se bo sestalo verjetno v četrtek in nadaljevalo razpravo o Federconsorzi, o deželnem in občinskem volilnem zakonu ter o urbanističnem zakonu. V četrtek se bo sestalo tudi vodstvo KPI.

Ciprski poziv Turčiji in Grčiji naj umakneta svoje vojake

Posredovalec Tuomioja je optimist - Makarios bo zahteval referendum?

ATENE, 31. — Danes so uradno javili, da je grška vlada dobila pismo ciprskega predsednika Makariosa, s katerim ta zahteva umik grških in turških čet s Cipra. Podobno pismo je Makarios poslal tudi turški vladi. Grška vlada ni še uradno odgovorila, toda uradni predstavnik vlade je davi izjavil, da je Grčija vedno podpirala umik teh čet in je pripravljena umakniti svoje čete s Cipra, če bo to storila tudi Turčija. Grčija ima na Cipru 950 vojakov, Turčija pa 650.

Poleg tega je ciprska vlada sporočila danes grški in turški vladi, da se morata kontingenta vojakov teh dveh držav na Cipru vrniti v svoja taborišča. To pomeni, da se mora turški kontingent, ki je zasedel važne položaje na cesti Nikozija-Kirenija, vrniti v taborišče v bližini Nikozije, kjer je tudi grški kontingent. Grški vojaki so ostali v svojem taborišču. Ciprska vlada poudarja, da so po nastopu sil Združenih narodov zapadli sporazumi, na podlagi katerih sta bila grški in turški kontingent postavljena pod angleško poveljstvo.

V New Yorku sta tajnik OZN U Tant in ciprski zunanji minister podpisala danes protokol, ki ureja odnose med ciprsko vlado in silami Združenih narodov.

Posredovalec OZN za Ciper Tuomioja je na tiskovni konferenci izjavil, da je optimist in da upa, da bo izpolnil svojo nalogo, tudi če so težave številne in če bo potreben daljši čas za njih rešitev. V Nikozijo bo Tuomioja prišel v petek. Obiskal bo tudi Atene, Ankaro in London.

Tuomioja je izjavil, da bo v okviru svojih pooblastil govoril tudi o ustavnih vprašanjih in o pogodbi o jamstvih.

Kakor piše ciprski tisk, je predsednik Makarios nasproti turški zahtevi za federacijo na Cipru sklenil predlagati referendum med vsem prebivalstvom glede neodvisnosti in prihodnosti otoka. Nobenega dvoma ni o izidu referenduma, ker Grki predstavljajo nad 80 odstotkov prebivalstva na Cipru.

Prvi razgovori Hruščov-Kadar

BUDIMPEŠTA, 31. — Predsednik sovjetske vlade Hruščov je prišel s svojim spremstvom danes opoldne v Budimpešto. Na postaji je delegacijo sprejel predsednik madžarske vlade Janoš Kadar skupno z drugimi člani vlade. Na cestah okoli postaje se je zbralo na tisoče ljudi, ki so pozdravljali sovjetske goste. Zbrani množici pred postajo sta govorila Hruščov in Kadar. Predsednik madžarske vlade je izrekel Hruščovu dobrodošlico. Med drugim je izjavil, da se je med svojim lanskim obiskom v Sovjetski zvezi prepričal, da bodo sovjetski voditelji in sovjetsko ljudstvo vedno ob strani madžarskega ljudstva.

Hruščov se je zahvalil za topel sprejem in je pripomnil, da bo obisk «bogat z nauki za nas in za vse tiste, ki jih vodi ideal marksizma-leninizma».

Budimpeštanski radio je davi v svojem komentarju izjavil, da je obisk Hruščova «važen ne samo za madžarske politične zadeve, temveč tudi za svetovno politiko».

Člani sovjetske delegacije so pozneje začeli v palači parlamenta politične razgovore z madžarsko delegacijo. Razgovori se bodo nadaljevali jutri popoldne. Zjutraj bo Hruščov obiskal neko tovarno v Budimpešti in bo verjetno govoril zbranim delavcem.

DANES

Mogoče bo danes odločilni sestanek za ugodno rešitev zahtev javnih nameščencev med predstavniki sindikatov in štirimi finančnimi ministri ter ministrom za upravno reformo. Hkrati pa še vedno velja napoved CGIL, da bo 3. in 4. t. m. stavka javnih nameščencev, kateri pa se ostali dve sindikalni organizaciji nista pridružili. CGIL poudarja, da predlaga programirano rešitev izdatkov za javne nameščence za dobo 4 let, začenši od letošnjega, kar sicer prinaša dejansko zelo omejene koristi javnim nameščencem, vendar pa predstavlja za državo precejšnje breme.

Obisk Hruščova v Budimpešti, ki ga ves svetovni tisk spremlja z velikim zanimanjem, se je včeraj začel s prvimi razgovori med delegacijama obeh držav. Radovednost svetovnega javnega mnenja se bo še bolj stopnjevala, ker je budimpeštanski radio poudaril, da je obisk važen «ne samo za Madžarsko, temveč tudi za svetovno politiko».

Makarios je včeraj poslal ciprski in turški vladi pisma, v katerih zahteva umik grških in turških čet s Cipra. Grčija ima namreč na Cipru 950, Turčija pa 650 vojakov. Predstavnik grške vlade je že povedal, da se z umikom strinja s pogojem, da svoje čete umakne tudi Turčija.

Ženevska konferenca o trgovini in razvoju nadaljuje delo in pozornost se vedno bolj obrača na delo odborov. V četrtem odboru je britanski delegat predlagal naslednje tri točke; 1. Takoj naj se ustavijo na sedanji ravni vsi carinski ukrepi in vse omejitve, ki jih izvajajo industrializirane države glede uvoza iz držav v razvoju; 2. od 31. decembra 1965 dalje naj se ukinejo vse kvantitativne omejitve uvoza proizvodov iz dežel v razvoju in 3. v treh letih naj se vsaj za 50 odst. znižajo sedanje carine, ki so jih predpisale industrializirane države na uvoz manufakturnega blaga. — Govorili so tudi delegati Danske, Poljske in Grčije. Poljski delegat je izjavil, da bi bila najboljša rešitev ustanovitev organizacije za trgovino, v kateri bi bile vse države sveta. Pred njim je etiopski delegat predlagal ustanovitev organizacije, ki bi mogla zajamčiti investicijo tujih kapitalov v nerazvitih državah, in je zahteval reformo GATT, ki bi morala postati orodje mednarodne gospodarske politike in bi bila neposredno podrejena ženevski konferenci.

Do sinoči so ugotovili na Aljaski 178 mrtvih in pogrešanih oseb. Od petka do včeraj je bilo 60 potresnih sunkov, toda brez nadaljnje škode. Ugotovili so tudi, da je bil petkov potres najhujši, kar jih pomnijo v vsej zgodovini Severne Amerike, in najmočnejši v tem stoletju. Prizadeto prebivalstvo oskrbujejo s številnimi velikimi letali.

UGOTOVLJENIH 178 ČLOVEŠKIH ŽRTEV KATASTROFALNEGA POTRESA NA ALJASKI

Prizadeto prebivalstvo oskrbujejo z letali

ANCHORAGE, 31. — Po podatkih, ki so jih objavili danes, znaša celotno število mrtvih in pogrešanih zaradi potresa na Aljaski 178. Zdi se, da je bil otok Kodiak najbolj prizadet, in tu je bilo nad 72 mrtvih. V mestecu Chenega znaša število mrtvih 30.

Od petka dalje so registrirali nad 60 potresnih sunkov, ki pa niso povzročili nadaljnje škode.

Prizadeto prebivalstvo oskrbujejo s številnimi velikimi letali, ki prevažajo živila in vse druge najnujnejše potrebščine.

Državni urad za mere in uteži v Washingtonu je sporočil, da se je Washington zaradi potresa «zamajal». Na podlagi analize podatkov, ki so jih registrirali aparati, so ugotovili, da se je Washington dvignil za dva centimetra in pol, zatem se je «pogreznil» za 5 centimetrov in se nato zopet dvignil za 5 centimetrov in končno zopet zavzel svojo prvotno lego. To se je dogodilo v petek zvečer. Poleg tega so se tla premikala vodoravno v obliki počasnega kroženja.

Ko so zbrali podatke številnih seizmografskih zavodov, so ugotovili, da je bil potres v petek zvečer na Aljaski najhujši, kar ga pomnijo v vsej zgodovini Severne Amerike, in najmočnejši, kar jih je bilo v tem stoletju. Katastrofalni potres v San Franciscu leta 1906 ni bil tako močan. Tedaj pa je bilo število človeških žrtev mnogo večje in tudi škoda je bila mnogo večja zaradi gostote prebivalstva in zaradi požarov, ki so nastali, ker so popokale plinske cevi. Potres na Aljaski se približno lahko primerja potresom 1960 v Indiji in v Čilu.

CATANZARO, 31. — Danes popoldne so čutili v Nicastru v pokrajini Catanzaro dva rahla potresna sunka. Na nekaterih starih hišah so popokali zidovi. Prebivalstvo je zbežalo na ulice. Ni bilo ne žrtev ne ranjenih.

TEHERAN, 31. — V iranskem mestu Astara ob obali Kaspijskega morja blizu sovjetske meje je bil davi močan potres. K sreči pa ni bilo človeških žrtev, in tudi škoda ni velika. Prebivalstvo je zbežalo na prosto.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE

Tito obišče Finsko junija letos
Pred ukrepi za spopolnitev gospodarstva

Začetek mednarodnega simpozija o odnosih med državami - Slovo veleposlanika Beria

BEOGRAD, 31. — Danes so uradno sporočili, da bo predsednik republike maršal Tito s soprogo na vabilo predsednika republike Finske Urha Kekkonena obiskal junija Finsko.

Clan zveznega sveta in predsednik odbora za gospodarske odnose z inozemstvom dr. Jože Brilej s soprogo je priredil danes poslovilno kosilo v čast dosedanjemu italijanskemu veleposlaniku Albertu Beriu pred njegovim odhodom iz Jugoslavije. Na kosilu so bili med drugim predsednica zveznega odbora za turizem Milka Kufrin, državni podtajnik za zunajo trgovino Boris Snuderl, pomočnik državnega tajnika za zunanje zadeve dr. Žiga Vodušek, člani italijanskega veleposlaništva in drugi osebnosti. Zvezni in gospodarski svet zvezne skupščine sta razpravljala danes o tekočih gospodarskih vprašanjih, posebno o položaju na notranjem trgu. V začetku razprave je podpredsednik zveznega izvršnega sveta Boris Kraigher v obširnem referatu prikazal osnovne značilnosti gospodarskega razvoja v začetku letošnjega leta in analiziral pojave na trgu, posebno gibanje cen in navedel ukrepe, ki jih je zvezni izvršni svet sprejel ali pa jih namerava sprejeti za stabilizacijo trga, povečanje proizvodnje, življenjskega standarda in za spodbujanje izvoza in uvoza.

Po Kraigherjevih besedah se bodo v kratkem začela obsežna dela za reševanje nekaterih osnovnih gospodarskih vprašanj, katerih smoter je, nadaljnja izpopolnitev jugoslovanskega gospodarskega sistema. Predlogi, ki se pripravljajo, gredo za tem, da se razširi materialna osnova delovnih organizacij, izboljša odnos med posameznimi gospodarskimi panogami, spremeni dosedanja razdelitev dohodka, da bi se ustvarili pogoji za povečanje osnovnega dohodka v skladu s povečano produktivnostjo dela. Pripravljajo se tudi predlogi za spremembo politike investiranja in dosedanjega sistema cen. Rezultati, ki jih je doseglo jugoslovansko gospodarstvo v prvem četrtletju letošnjega leta, posebno na področju industrijske proizvodnje, ki je za nad 20 odstotkov večja od proizvodnje v prvem četrtletju lani, omogočajo, da se pospešno izvedejo napovedani ukrepi.

Brazilska parlamentarna delegacija je na poti po Jugoslaviji, je obiskala danes železarno v Zenici. Po ogledu nove bolnišnice v Zenici so brazilski gostje odpotovali v Sarajevo.

Po slovesni seji Srbske akademije znanosti in umetnosti se je začel danes mednarodni simpozij o odnosih med državami v današnjih pogojih organizacije mednarodnih skupnosti. Na simpoziju bodo prebrali nad 30 poročil jugoslovanskih in inozemskih strokovnjakov za mednarodno pravo. Na simpoziju je navzočih že nad sto akademikov, univerzitetnih profesorjev, znanstvenikov in družbenih delavcev. Med njimi so zastopniki sovjetske, romunske, poljske, bolgarske, češkoslovaške in vzhodnonemške akademije znanosti. Uvodni referat je podal ugledni jugoslovanski strokovnjak za mednarodno pravo akademik dr. Milan Bartoš.

Misija dobre volje republike Kongo-Brazzaville je odpotovala danes po uspešnem obisku v Jugoslaviji in razgovorih, ki so odprli pot vsestranskemu razvoju sodelovanja med obema državama, iz Beograda v domovino. Med obiskom misije pod vodstvom zunanjega ministra Ganaoa je bil dosežen sporazum o navezavi diplomatskih odnosov, na stopnji veleposlaništev. Podpisali so tudi konvencijo o kulturnem in znanstveno - tehničnem sodelovanju. Pred odhodom je zunanji minister Ganao izjavil novinarjem, da je misija v razgovoru z visokimi jugoslovanskimi zastopniki razpravljala o najvažnejših mednarodnih vprašanjih, med njimi o nadaljnjem razvoju politike miroljubne koeksistence in o novih odnosih med državami, pri čemer so nevezane države poklicane, do odigrajo posebno važno vlogo. V zvezi z izjavami zastopnikov nekaterih držav (misli se posebno na Kitajsko), ki sodijo, da politika nevezanosti nima protikolonialne in protiimperialistične vsebine, je Ganao dejal, da se z vpitjem «dol kolonializem» ne more ničesar doseči. Zato je potrebno konkretno delo in borba proti kolonializmu, kar je sestavni del politike nevezanih držav.

B. B.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 14.3, najnižja 10.8, ob 19. uri 13.6; zračni tlak 1002.6 raste, vlage 67 odst., veter zahodnik severozahodnik 4 km, nebo oblačno, 6.9 mm dežja, morje mirno, temperatura morja 9.6 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 1. aprila
Bogomila
Sonce vzide ob 5.46 in zatone ob 18.32. Dolžina dneva 12.46. Luna vzide ob 23.04 in zatone ob 8.02
Jutri, ČETRTEK, 2. aprila
Franc

SEJA TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

Sprejet sklep o uveljavitvi davka na gradbena zemljišča

Svetovalec Padovan (KPI) je vprašal, kako se izvajajo obveznosti, ki jih je sprejel odbor do Slovencev - Doslej cepljenih okrog 19.000 otrok

Tržaški občinski svet je na sinočnji seji odobril sklep o uveljavitvi davka na povečano vrednost gradbenih zemljišč v tržaški občini na osnovi zakona štev. 246 od 5. aprila 1963. Za sklep so glasovali svetovalci štirih strank odbora levega centra (KD, PSI, PSDI in PRI) in svetovalci KPI; proti so glasovali svetovalci MSI, PLI in svetovalec Tolloy, svetovalec Skupne slovenske liste dr. Simčič pa se je vzdržal glasovanja.

Odbornik za davke in pristojbine prof. Lonza je omenjeni sklep obrazložil že na pretekli seji. Tedaj je poudaril, da zakon obvezuje vse občine, ki imajo več kot 30.000 prebivalcev, da uveljavijo ta davek, ki predstavlja prvi korak v borbi proti špekulacijam z gradbenimi zemljišči. Sklep, ki ga je večina svetovalcev sinoči odobrila, ima rektroaktivno moč od 1. januarja 1954. leta.

V razpravi so govorili predstavniki vseh svetovalskih skupin. Predstavniki skupin, ki so sklep odobrile, so v glavnem poudarili, da je zakon v mnogih točkah precej pomanjkljiv in nejasen; kljub temu pa da predstavlja prvo orožje v borbi proti skupinam in osebam, ki so imele doslej velike dobičke pri nakupu in prekupčevanju z gradbenimi zemljišči. Poleg tega pa uveljavitev novega davka kakor tudi zakon sam nudita občinskim upravam možnost, da pridejo do precejšnjih denarnih sredstev za nakup gradbenih zemljišč za gradnjo ljudskih in ekonomskih stanovanj, ter za povečanje svojih rednih dohodkov. Nekateri so tudi izrazili zaskrbljenost, da bodo s tem davkom zlasti v Trstu prizadeti mali posestniki, ki so prodali svoja zemljišča za potrebe družine, za obnovitev stare hiše ali pa za zgraditev stanovanja. Odbornik prof. Lonza je izjavil, da zakon ne bo prizadel oseb, ki niso špekulirale z zemljišči in da bo večina od njih oproščena plačevanja tega davka.

Ker bo obrazložitev in uveljavitev tega zakona, se pravi uveljavitev davka na prodajo gradbenih zemljišč, gotovo zanimala velik krog naših čitateljev, se bomo k zadevi bolj podrobno povrnili v naši prihodnji številki.

V začetku seje je župan dr. Franzil počastil spomin nedavno umrlega primarija tržaške bolnišnice dr. Adriana Sturlija, bivšega občinskega svetovalca Bruna Zoppolata in univerzitetnega prof. Gina Luzzatta. Nato je župan sporočil, da mu je načelnik misovske svetovalske skupine poslal pismo, v katerem ga je obvestil, da dosedanji misovski svetovalec dr. Ferfoglia ne pripada več njegovi skupini. Svetovalec dr. Ferfoglia je takoj nato obrazložil, da je izstopil iz MSI, ker «se ne strinja z novo politiko te stranke» in da je pristopil v stranko «Zveze nove Evrope», katero bo od sedaj naprej zastopal v občinskem svetu. Svetovalec dr. Ferfoglia je dobro začel zastopati svojo novo politično skupino, saj je prav na dan pred prvim aprilom predložil odboru resolucijo, v kateri zahteva, da se občinski svet zavzame za «ureditev vprašanja cone «B» s svobodnim plebiscitom pod nadzorstvom OZN...».

Komunistični svetovalec Padovan je naslovil na župana vprašanje, v katerem je rečeno, da je v programu štirih strank levega centra rečeno, da bodo v okviru okrepitve stikov z javnostjo uredili tudi urad za prevode. Čeprav je ta točka precej nejasna, je dejal svetovalec, se iz nekaterih trditev v političnem uvodu programa omenjenih strank lahko sklepa, da je to v zvezi s prebivalstvom slovenske narodnosti. Zato je svetovalec vprašal župana, kako mislijo izvajati odnosno kako se izvajajo obveznosti do Slovencev, in še posebno, kako deluje omenjeni urad za prevode.

Župan je odgovoril samo na drugi del vprašanja, ki se tiče urada za prevode. Dejal je, da je občinska uprava vedno prevajala listine, ki so prispele napisane v tujih jezikih. To službo so rešili tako, da so jo zaupali sposobnim osebam, ki znajo razne tuje jezike. Kar se tiče slovenskih prevodov, jih je doslej delal gospod Sciller. Nedavno pa je občina podpisala pogodbo za prevode v srbohrvaščini in slovenščini tudi z dr. Portado, s čimer je bil storjen korak naprej v tem pogledu, je dejal župan. Pri tem pa moramo ugotoviti, da občinska uprava še ni sprejela v stalno službo nobenega sposobnega uradnika, ki bi bil namenjen za uradovanje s slovenskimi strankami; tudi dr. Portada ni stalni nameščenec, ampak je samo honorarno zaposlen z ločeno pogodbo.

Na seji je odbornik za zdravstvo in higieno dr. Blasina povedal, da je tržaška pokrajina do sedaj dobila od ministrstva za zdravstvo 32.000 doz Sabinovega cepiva proti poliomielitisu, 2000 doz je kupila tržaška občina, 2000 doz je kupila pokrajinska uprava in 1000 doz je kupila Zveza za borbo proti poliomielitisu. To pomeni, da je prišlo doslej v tržaško pokrajino skupno 35.000 doz Sabinovega cepiva. Nadalje je odbornik povedal, da so od 1. do 28. marca letos cepili v tržaški občini skupno 18.909 otrok, od katerih 11.838 do 6. leta starosti. S tem je bilo cepljenih 71.7 odst. otrok od 4. meseca do 6. leta starosti, ostali cepljeni otroci so stari več kot 6 let.

Na sinočnji seji je občinski svet tudi sprejel ostavko liberalnega svetovalca dr. Carboneja in potrdil izvolitev svetovalca inž. Gasparinija na njegovo mesto, ki je takoj po glasovanju zasedel svoje mesto.

Zborovanja KPI

Danes ob 12. uri bo pri vhodu v ladjedelnico Sv. Marka na Sprehajališču Sv. Andreja zborovanje KPI, na katerem go govoril poslanec Rossinovich. Ob 20. uri pa bo v Ljudskem domu v Ul. Madonnina zasebno predvajanje filma o vprašanjih Furlanije - Julijske krajine z naslovom «Rodi se dežela». Film so posneli na pobudo KPI. Pri predvajanju bo navzoč tudi režiser Lorenzini.

ZAKLJUČEN ROK ZA PRIJAVO DOHODKOV

Do snoči je bilo predloženih 38.513 osebnih prijav „Vanoni"

Kolektivnih prijav pa je bilo 3280 - Računajo, da bo letos skupno od 48.000 do 49.000 prijav

Včeraj ob 20. uri je zapadel rok za predložitev prijav Vanoni. Mnogi so čakali do zadnjega dne, da bi opravili svojo dolžnost, včeraj pa se jim je mudilo in so hiteli na davčni urad. Takega navala, kakor je bil včeraj do zadnje ure, že dolgo ni bilo na davčnem uradu. Hiteli so posamezniki, ki so že izpolnili svojo prijavo ali so nesli pod pazduho cele šope prijav, drugi pa so v vrsti čakali pred posebnim uradom za informacije.

Po zaključku roka so nam na davčnem uradu povedali, da je letos predložilo osebne prijave Vanoni skupno 38513 oseb, kolektivnih prijav pa je 3280. V sorazmerju z lanskim letom je kolektivnih prijav skoraj enako kot lani, osebnih pa približno 2500 manj kot lani.

Prijave morajo še predložiti zunanje občine, javni uradi in državne ustanove, in sicer do 10. aprila. Končni podatki bodo torej znani 11. aprila. Predvidevajo, da bo letos skupno približno od 48 do 49 tisoč prijav.

SAMO DANES DOPOLDNE

Krompir zastonj 5 kg na osebo

Na velikem pokritem živilskem trgu v Ul. Carducci bodo danes v dopoldanskih urah brezplačno razdeljevali krompir in sicer po 5 kg na osebo, kot v prejšnjih dneh v Modeni in drugih italijanskih mestih. Razdeljevanje se bo začelo ob 8 uri zjutraj. Ta pobuda spada v okvir kampanje za večjo potrošnjo krompirja, ki ga je začelo na tržišču preostajati zaradi izredno bogate lanske sezone.

Gospodinje, ne zamudite priložnosti. Da ne bo gneče, bodo krompir razdeljevale skoraj vse branjevke, ki so ga v ta namen dobile določeno količino.

DOPIS IZ BREGA

Ali bo veleindustrija res uničila romantično lepoto naše Glinščice?

Po vaseh v Bregu se ponovno mnogo govori o tem, da nameravajo veleindustrijski merodajni krogi izkoristiti naravni položaj in zajeziti dolino med Boljuncem in Botačem. Zaradi tega smo se obrnili do domačina, ki nam je rade volje povedal nekatere zadevne zanimivosti.

Pred kakimi štirinajstimi dnevi (ali točneje v sredo, 18. marca t. l.) so se ustavili trije veliki avti pri cestarjevi hiši pod Zabrežcem. Izstopilo je sedem gospodov in dve dami, vsi so se peš napotili po stezi v Pratljicah proti Gorenjemu koncu (t. j. gornji del Boljunca). Domačin, katerega so naprosili za neka pojasnila, se jim je iz radovednosti pridružil. Govorili so med seboj italijanski in francoski. Ker pa je naš domačin med zadnjo vojno dalj časa živel v Franciji, je precej dobro razumel, za kaj gre.

Šli so težko po stezi do razvalin bivšega gornjega Klunovega mlina. Od tam naprej so natančno ogledovali teren, strugo Glinščice, sestavo in lego skalovja, napravili so mnogo fotografskih in topografskih posnetkov. Po njihovi zamisli bi baje zgradili ogromen jez, ki bi se na desni strani opiral na Grižo, kjer pelje pot na Mali kras, ali kakor pravijo domačini v «Sela», na levi strani pa na grič, kjer je nekoč stal grad. Jez bi dosegel višino 70 do 90 metrov. Za jezom bi tako nastalo umetno jezerce. Ker pa je v Glinščici sami premalo vode, bi v to pritegnili še druge izvirke, ki se sicer nahajajo na jugoslovanski strani. Morda bi v to speljali še Škocjansko ali «kranjsko» Reko. Glede tega so merodajni krogi baje že v dogovorih z jugoslovanskimi oblastmi. Izseliti bi morali seveda prebivalce iz Botača (4 družine, 13 oseb).

Domačin nam je povedal še nekatere zanimive podrobnosti. Dve mladi lepi dami, ki sta bili s skupino, sta med seboj govorili le francoski. Navdušeni sta bili nad lepoto kraja in napravili mnogo fotografskih posnetkov. Ena je pri tem naprosila domačina, da jt je nosil plašč. Pri tem pa je padla iz žepa vizitka, katero je domačin takoj pobral in vrnil, ni pa pozabil prečitati in si zapomniti: Ing. D'Autrij Maddeleine, Marseille. Vsa družba se je nato dogovorila, da se vrne na kraj točno 14 dni pozneje.

Uspešna turneja orkestra Gl. Matice

Po uspeli koncertni turneji se je včeraj ponoči vrnil v Trst orkester Glasbene Matice. Tako občinstvo v Drubovniku kakor na Reki je izredno toplo sprejelo izvajanje ansambla ter izreklo polno priznanje članom orkestra, dirigentu Oskarju Kjudru in solistom Danijeli Nedoh, Aleksandru Zupančiču, Zarku Hrvatiču in Vojku Cesarju.

Daljše poročilo bomo še objavili.

Slovensko gledališče v Trstu

Danes, 1. aprila ob 20. uri v Izoli;
jutri, 2. aprila ob 20. uri v Kopru

DARIO FO:
Dve pištoli v rokah pa z belim in črnim gleda

TEATRO NUOVO

Danes 1. aprila ob 21. uri v Avditoriju (vhod iz Ul. Tor Bandena) za reda G in H «Pinocchio v malem». Bajka z živimi lutkami Vittoria Franceschija. Režija Massimo de Vita. Scene in kostumi Gustavo Bonora in Luciana Conti. Glasba Vittorio Franceschi. Absolutna novost. Cene: parter A 1200 lir, parter B 700 lir, balkon 300 lir.

Kino

Nazionale 16.00 «Pippo Pluto e Paperino, allegri masnadieri» Barvne slikanice. Sledi dokumentar «Il cavallo volante».
Arcobaleno 15.30 «Una adorabile idiota» Brigitte Bardot, Anthony Perkins.
Excelsior 15.30 «Insieme a Parigi» Technicolor. William Holden, Audrey Hepburn.
Fenice 15.00 «7 giorni a Maggio» — Burt Lancaster, Kirk Douglas, Fredric March, Ava Gardner.
Grattacielo 16.00 «Amore in 4 dimensioni» Franca Rame, Silva Koscina. Prepovedano mladini.
Supercinema 16.00 «Assassinio al galoppatoio».
Alabarda 15.00 «Ieri oggi domani» Technicolor. Sophia Loren, Marcello Mastroianni.
Filodrammatico 16.00 «L'invincibile cavaliere mascherato» Technicolor. Pierre Brice, Helene Chanel.
Aurora 16.30 «Dove vai sono guai».
Cristallo 16.00 «Sotto l'albero yum-yum» Technicolor. Prepovedano mladini.
Capitol 16.30 «La pantera rossa» Technicolor. David Niven, Capucine, Claudia Cardinale.
Garibaldi 15.30 «Prima dell'uragano» Technicolor. Van Heflin. Zadnji dan.
Massimo 16.00 «Dartagnan contro i 3 moschettieri» Technicolor. Fernando Lamas.
Impero 16.00 «Un certo non so che».
Moderno Danes zaprto. Jutri ob 16. uri «Sciarada» Technicolor. Gary Grant.
Astra 16.30 «Esecuzione in massa».
Astoria 16.30 «Legge di guerra» — Prepovedano mladini.
Vittorio Veneto 16.00 «I 4 del Texas» Technicolor. Frank Sinatra, Anita Ekberg.
Abbazia 16.00 «Gli imbroglioni» Walter Chiari, Raimondo Vianello.
Ideale 15.30 «L'isola nel sole» Technicolor. James Mason.
Marconi 16.00 «L'impero del crimine».
Skedenj 16.00 «Per favore non toccate le palline» Metrocolor.

ŠIRITE PRIMORSKI DNEVNIK

DIRKA PO STOPNICAH TRŽAŠKEGA SODIŠČA

Kandidatne liste je včeraj vložilo šest političnih strank

Prvo mesto na glasovnici so zasedli komunisti, drugo pa liberalci, tako da so demokristjani šele tretji

Kot smo že domnevali in pisali so dirko po stopnicah na tržaškem sodišču zmagali mladi komunisti, ki so najprej odbili naskok demokristjanskih aktivistov na vhod sodišča, nato pa stekli do vrat pristojne pisarne, kjer se vlagajo kandidatne liste. Prvi je prijel za kljuko vrat, ki vodijo v to pisarno, Davide Pescatori, tako da so komunisti tudi prvi vložili svojo listo in bo njihov znak na glasovnici na prvem mestu. To smo torej pričakovali, a presenečenje so priskrbeli liberalci, tako da bodo oni na drugem mestu in ne demokristjani kot druge krati. Medtem ko so komunistični mladinci odbijali demokristjane, je neopazno smuknil skozi gnečo predstavnik liberalcev, ki ga ni nihče poznal, in mirno odšel po stopnicah ter tako zasedel mesto za komunisti na glasovnici. Demokristjani bodo zato šele tretji. Četrti so predložili svojo listo socialdemokrati, peti indipendentisti, šesti pa republikanci. Vse te liste so predložili od 8. ure do 9.15. Do večera ni nato nihče predložil list, tako da jih je doslej predloženih samo šest; sicer pa je še čas do nedelje.

Že popoldne se je sestala pod predsedstvom sodnika Falchija osrednja okrožna volilna komisija, ki je začela pregledovati liste in dokumentacijo, da ugotovi, ali je vse v redu. Na županstvu pa se je sestal odbor za volilno premirje, ki je določil dneve in ure bližnjih volilnih zborovanj.

V vsej deželi je skoraj 900.000 volivcev. V videmskem volilnem okrožju jih je skoraj 300.000, v tržaškem 215.000, v pordenonskem 150.000, v goriškem 100.000 in v tolmeškem 70.000.

Pred «naskokom» na volilni urad

Otvoritev nove šole v Ul. Vasari

Včeraj je bila svečana otvoritev nove šole v Ul. Vasari. Med drugimi so se svečanosti udeležili župan dr. Franzil, pokrajinski predsednik dr. Delise in šolski skrbnik dr. De Vetta. V pozdravnem nagovoru je župan dejal, da bosta šola v Ul. Vasari in šola Carniel tvorili šolsko didaktično ravnateljštvo iz Ul. Media. Nova šola v Ul. Vasari je stala 240 milijonov lir. Načrt je izdelal inž. Baldo Crismani, zgradilo pa jo je podjetje Crismani.

Nova šolska stavba ima dve krili. Glavno krilo je na Ul. Vasari in ima 3 nadstropja, medtem ko je eno nadstropje pod zemljo. V središču zgradbe so upravni prostori, ob straneh pa učilnice. V stranskem krilu je telovadnica. Prosto površino so uredili za dvorišče. Skupno je 24 učilnic; vsaka ima po 39 kv. m površine. Nova šola lahko sprejme 864 otrok.

IZPRED PRIZIVNEGA SODIŠČA

Potrjena obsodba mladeniču ki je povozil pešca v Štandrežu

Oproščen Furlan, ki ga je sodišče prve stopnje obsodilo pod obtožbo nagovarjanja k tatvini

Pred tržaškim prizivnim sodiščem se je včeraj zagovarjal 22-letni Mario Gregoris iz Ul. Ticino 5 v Gorici. Mladeniča so obdolžili, da je nenamerno povzročil hude telesne poškodbe Josipu Pavletiču iz Standreža, zaradi katerih je ta nekaj dni potem umrl v bolnišnici.

Obravnava pred sodiščem prve stopnje je bila lani 15. novembra pred kazenskim sodiščem v Gorici. Tedaj so sodniki spoznali Gregorisa za krivega ter so ga obsodili zaradi nenamernega umora in prekrška cestnega zakona, ki zadeva prehitro vožnjo v naseljenem središču, na 4 mesece zapora in 4.000 lir denarne kazni. Kazenski sodniki so še nadalje sklenili, naj se obravnava zadeva odškodnine prizadeti stranki pred pristojnim civilnim sodiščem. Zastopniku zasebne stranke pa so odmerili poravnavo stroškov v višini 70.000 lir. Za Gregorisa je bila kazen pogojna ter je niso vpisali v kazenski list.

Proti tej razsodbi se je pritožil Gregoris, ki je menil, da ri zakrivil nesreče. V svoji pritožbi na prizivno sodišče je Gregoris poudaril še enkrat, da je na Cesti sv. Mihaela v Standrežu vozil očetovo vespo z zmerno hitrostjo. Nenadoma pa je Josip Pavletič iz Štandreža prečkal cesto ter zašel pod vozilo, ki ga je hudo poškodovalo. Nekaj dni pozneje je nesrečnež izdihnil v goriški bolnišnici.

Kot smo že dejali, je goriško kazensko sodišče spoznalo obtoženca za krivega. Proti tej razsodbi se je pritožil obtoženčev zagovornik, ki je menil, da je nesrečo zakrivil Pavletič sam. Po njegovem mnenju se je namreč obtoženec peljal po cesti z zmerno hitrostjo. Nesrečni Pavletič pa, ki je hodil vštric s svojim prijateljem Budalom, je nenadoma prečkal cesto ter zašel pod prihajajoče vozilo.

Prizivni sodniki pa niso sprejeli te teze ter so potrdili prvotno razsodbo.

* * *

Pred istimi sodniki se je moral zagovarjati tudi 38-letni Orlando Bertoni iz Palazzola dello Stella, ki je bil obtožen, da je nagovoril nekega dečka, naj ukrade razne predmete.

Obtožnica je dolžila Bertonija, da je nagovoril še ne 14-letnega Riccarda Zanina, naj ukrade 24 kokoši iz nekega kokošnjaka, ki je last Salvatora Faille iz Palazzolo dello Stello. Poleg tega so ga obtožili še, da je nagovoril istega dečka, naj ukrade en čoln in nekaj ribiških mrež. Čoln je bil last Angela Gregorattija, a mreže so pripadale Americu Petazzu.

V tistem obdobju (gre za prve mesece lanskega leta) je prišlo v Palazzolo dello Stella do številnih tatvin. Karabinerji so začeli sumiti, da je kraje zagrešil mladoletnik Riccardo Zanin. Na zaslišanju je deček priznal svojo krivdo, toda takoj je pripomnil, da ga je k tatvini nagovoril sosed Bertoni. Ob priliki soočenja je deček preklical prejšnje obtožbe. Nekoliko pozneje pa jih je na zaslišanju v karabinjerski postaji spet potrdil.

Policijske oblasti so vsekakor ugotovile, da je deček hranil v svojem stanovanju ukradeni čoln, katerega je skušal prebarvati, zato da bi zakril njegovo nezakonito posest. V Bertonijevi garaži pa so policijski organi odkrili ribiško mrežo, ki je bila ukradena Petazzu. Bertoni je vedno trdil, da mu je mladoletni Zanin izročil mrežo v varstvo.

Videmsko kazensko sodišče je v novembru lani spoznalo Bertonija za krivega kraje čolna in ribiških mrež ter ga obsodilo na 1 leto in 2 meseca zapora. Prizivno sodišče pa je menilo, da tudi ti dve obtožbi nista utemeljeni ter je zato oprostilo obtoženca zaradi pomanjkanja dokazov.

Na prehodu za pešce jo je oplazil avto

51-letna Dora Terčič por. Husu s Proseka 211 se je včeraj zjutraj laže ranila pri avtomobilski nesreči, ki se je dogodila v Ul. Carducci pred stavbo štev. 2. Terčičeva je hotela na prehodu za pešce prekoračiti Ul. Carducci, ko je v smeri proti Trgu Dalmazia privozil avtomobil ter jo oplazil po levi roki in desnem kolenu. Šofer avtomobila se ni niti zavedel, da je povzročil nesrečo in je nadaljeval vožnjo proti Trgu Libertà. Terčičeva je nekaj časa potem sama prišla v bolnišnico, kjer so ji nudili prvo pomoč zaradi malih prask na levem prstancu in mezincu ter na desnem kolenu. Okrevala bo v enem tednu. O zadevi so bili obveščeni karabinerji s postaje v Ul. Cologna, ki sedaj iščejo neprevidnega šoferja.

Kavelj zadel delavca v glavo

V Starem pristanišču se je včeraj zvečer ponesrečil 29-letni delavec Pietro Dudine iz Scale Monticelli 3, ki je uslužben pri družbi «Huetter». Ko je opravljal svoje delo na neki tovorni ladji zasidrani ob pomolu št. 3, ga je nenadoma udaril v glavo železen kavelj, ki je visel z nekega žerjava v pogonu. Dudineja, ki se je ranil po desnem sencu, so z avtom RK prepeljali v bolnišnico, kjer se bo moral na nevrokirurškem oddelku zdraviti 15 dni.

IZ SINDIKALNEGA ŽIVLJENJA

Pričetek 48-urne stavke pristaniških delavcev

Nepopustljivost Intersinda v zvezi z ukinitvijo mizarskega oddelka v Sv. Roku - Stavka v podjetju SILMA - Jutri stavka pri Lucky Shoe

Danes se prične po vsej državi in tudi v Trstu dvodnevna enotna stavka pristaniških delavcev, s katero protestirajo proti tako imenovani «funkcionalni avtonomiji», to je proti pooblastilom zasebnim industrijskim podjetjem, da sama oskrbe za natovarjanje in raztovarjanje ladij, ki prevažajo zanje surovine ali izdelke. Zaradi tega ostajajo pristaniščniki brez dela.

Včeraj je bil na Intersindu sestanek predstavnikov sindikatov kovinarjev in Intersinda, na katerem so razpravljali o nameri Tržaškega arzenala, da ukine v ladjedelnici Sv. Roka ves oddelek mizarjev, ki šteje 24 delavcev, katere bodo premestili na delo v arzenal. Sindikati temu odločno nasprotujejo. Predstavniki Intersinda pa so izjavili, da se ne bodo ozirali na protest sindikatov, češ da gre za premeščanje delavcev v istem podjetju, ker spada Sv. Rok pod Tržaški arzenal. Toda predstavniki sindikatov so pravilno poudarili, da gre za ukinitev celega oddelka in ne za navadno premeščanje delavcev. Zaradi tega so sindikati izjavili, da se bodo proti sklepu podjetja borili in ni izključeno, da bo že danes v ladjedelnici Sv. Roka stavka. V zvezi s tem je postavil ministru za državne udeležbe senator V. Vidali vprašanje, ali ne namerava posredovati, da se ukrep o premestitvi delavcev prekliče, saj dejansko pomeni začetek ukinitve obratovanja ladjedelnice Sv. Roka sploh. Enako vprašanje je postavila tudi poslanka Bernetičeva.

V podjetju SILMA so napovedali delavci stavko na nedoločen čas, ker ni hotelo ugoditi njihovim zahtevam. Delavci so poslali tudi delegacijo na vladni komisariat. Sprejel jo je podprefekt dr. Miceli, ki je obljubil, da bo posredoval za rešitev spora.

V okviru vsedržavne stavke delavcev čevljarske industrije bodo jutri in pojutrišnjem ponovno stavkali tudi delavci in delavke v tovarni Lucky Shoe.

Danes začetek 2. ciklusa cepljenja s Sabinovim cepivom

Občinski zdravstveni oddelek poziva starše, naj otroke, ki še niso bili cepljeni, čimprej pripeljejo cepit

Z današnjim dnem se začne drugi ciklus cepljenja proti otroški paralizi s Sabinovim cepivom za vse tiste otroke, ki so dobili prvo količino pred ne manj kot 30 dnevi. Urniki centrov za cepljenje v Trstu niso spremenjeni.

Tudi za drugi ciklus bo občinski oddelek za zdravstvo poskrbel za dodelitev cepiva tudi otroškim vrtcem in osnovnim šolam. Vsem staršem otrok pod 6. letom starosti, ki niso še poskrbeli, da bi njihovi otroci dobili prvo dozo cepiva, priporočamo, naj pohitijo, ker zaradi organizacijskih zahtev ne bodo dolgo zavlačevali s prvim cepljenjem. Tem staršem omenjeni občinski oddelek svetuje, naj to storijo do 10. aprila.

Seznam krajev in urnikov za cepljenje otrok proti otroški paralizi v tržaški občini:

Občinski oddelek za zdravstvo in higieno — urad za cepljenje — Ul. Duca d'Aosta 1 — vsak dan od 9. do 12. ure, v torkih in petkih tudi od 16. do 17. ure;

VI. občinska ambulanta, Ul. Puccini 48, v ponedeljkih, torkih, četrtkih in petkih od 9. do 10. ure;

VIII. občinska ambulanta, Ulica Gelsomini 1 (Rojan), v torkih in petkih od 9. do 10. ure;

IX. občinska ambulanta, Opčine, Proseška ul. 28, v ponedeljkih, sredah in petkih od 9. do 10. ure;

X. občinska ambulanta, Prosek št. 270 - Križ št. 274, na Proseku v torkih, četrtkih in sobotah od 9. do 10. ure, v Križu pa v ponedeljkih, sredah in petkih od 8. do 9. ure;

otroška bolnišnica «Burlo Garofolo», Istrska ulica 65/1, vsak dan od 9.30 do 10.30.

ONMI — posvetovalnica v Ul. Veronese 14, v ponedeljkih in petkih ob 10.30; posvetovalnica v Ul. Caboro 2, v četrtkih ob 9.30, posvetovalnica v Ul. Puccini 46 v ponedeljkih in petkih ob 11. uri, posvetovalnica v Ul. Geppa 21, v sredah ob 10. uri;

Jadranska pomorska bolniška blagajna, Ul. Coroneo 21, v torkih, sredah, četrtkih in petkih ob 12. uri (samo za svoje zavarovance);

ENPAS, Ul. Roma 28, vsak delovni dan ob 11.30 (samo za svoje zavarovance.

Nova javna dela

Na deželnem skrbništvu javnih del sta bili dve dražbi za dodelitev del. Gradnjo dela Ulice Ronchetto so dodelili za 58.315.000 lir družbi Immobiliare Veneta, pokritje glavnega odtočnega kanala v Industrijskem pristanišču v Žavljah pa podjetju Brussi za 40 milijonov.

Zaradi počenja gume z avtom v cestni rob

V Istrski ulici se je včeraj ponoči okrog 2. ure dogodila prometna nesreča, pri kateri sta dva prijatelja z avtom trčila v cestni rob, eden pa se je poškodoval. Ob tisti uri je 25-letni Giuliano Pastrovicchio iz Ul. Trissino 29 vozil proti Trgu Valmaura svoj avto TS 41281, v katerem se je peljal tudi 25-letni Giuseppe Veronese iz Milj, Zindis 19. V neposredni bližini ovinka pri pokopališču je nenadoma počila zadnja leva guma in zaradi tega je Pastrovicchio izgubil nadzorstvo nad avtom, ki je zavozil na levo in s silo treščil v cementni rob ob cesti. Šofer avtomobila je pri tem ostal nepoškodovan ponesrečil pa se je Veronese, ki se je pobil po desnem sencu, po piščalih in zadobil pretres možganov. Na kraj nesreče so prihiteli agenti prometne policije in poskrbeli, da so Veroneseja z zasebnim avtom prepeljali v bolnišnico, kjer so ga pridržali na nevrokirurškem oddelku s prognozo okrevanja v 20 dneh.

S prstom med kolesje stroja

Na ortopedskem oddelku bolnišnice, kamor je prišel sam, so včeraj pridržali s prognozo okrevanja v 30 dneh, 44-letnega delavca Umberta Tamaia iz Ul. Lorenzetti 44 zaradi odsekanja prvega člena levega kazalca. Ponesrečenec je povedal, da je okrog 14. ure delal v papirnici pri Štivanu in je nerodno postavil levo roko med zobčasta kolesja nekega stroja, ki mu je poškodovalo prst.

Žensko je podrl z lambreto

Žrtev prometne nesreče je postala včeraj 72-letna upokojenka Maria Svar vd. Presotto iz Ulice S. Michele 36, ki je okrog 19. ure hotela prečkati ulico v bližini doma pri hišni št. 37. Tedaj je v smeri proti Sv. Justu z lambreto TS 30855 privozil 34-letni Giuseppe Laporta iz Ul. Giuliani 9 in priletno žensko podrl. Pri padcu se je Svarova pobila po glavi, prsih in desni rami ter si povzročila verjetne kostne poškodbe. Ponesrečenko so v bolnišnico prepeljali z avtom mestnih stražnikov ter jo pridržali na ortopedskem oddelku s prognozo okrevanja v enem mesecu.

Kino na Občinah

predvaja danes, dne 1. t. m. z začetkom ob 18. uri film:

LA NOTTE DELLE STREGHE

(Noč čarovnic)

Igrata: PETER WINGARDE in JANETTE BALYER

KINO «ROSANDRA» BOLJUNEC

predvaja danes, dne 1. aprila ob 19.30 uri film:

IL PONTE DI TOKO-RI

(Mostovi v Toko-Ri)

Igrajo: WILLIAM HOLDEN, GRACE KELLY, FREDRICH MARCH in MICKEY ROONEY

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes, dne 1. t. m. z začetkom ob 19.30 dramatični film:

IL DELITTO NON PAGA

(Zločin se ne splača)

Igrajo: PIERRE BRASSEUR, DANIELLE DARRIEUX in GABRIELE FERZETTI

Mladini pod 14. letom vstop prepovedan

Gledališča

VERDI

Pri blagajni gledališča Verdi se nadaljuje razdeljevanje abonmajskih izkaznic za spomladansko simfonično sezono, ki se bo začela 7. aprila s koncertom pod vodstvom dirigenta Efrema Kurtza in s sodelovanjem flavtistke Elaine Shaffer. Program bo obsegal naslednje skladbe: Reznicek — «Dona Diana» — uvertura; Viozzi — Glasba brinja (novo za Trst); Ibert — Koncert za flavto in orkester (novo za Trst); Beethoven — Simfonija št. 3 op. 55 (Eroica).

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 29., 30. in 31. marca 1964 se je v Trstu rodilo 19 otrok, umrlo pa je 35 oseb.

UMRLI SO: 66-letna Giuseppina Ceper vd. Fuk, 51-letni Raffaele Slobic, 72-letni Gaetano De Caro, 96-letna Amalia Petelin vd. Vidoni, 53-letni Domenico Mulesan, 88-letna Maria Sirca por. Koblar, 80-letni Leopoldo Erti, 73-letna Maria Klaj, 57-letni Antonio Filippi, 68-letna Maria Stoch vd. Lauri, 82-letna Giuseppina Mlekus vd. Breschiani, 68-letni Luigi Calnero, 94-letna Emilia Bonetti, 54-letna Anna Ule por. Orel, 52-letni Michele Signoretti, 66-letni Antonio Basso, 73-letna Giustina Ciuk vd. Carli, 76-letni Nicolo Cendo, 60-letni Pietro Franza, 79-letni Andrea Attanassopulo, 59-letni Mario Purini, 82-letna Antonia Radic vd. Ostric, 52-letna Alice Catalano por. Zanier, 51-letni Mario Amoroso 69-letna Luigia Zorn vd. Caris, 58-letni Luigi Vian, 61-letna Chiara Devescovi por. Berni, 63-letni Carlo Koenig, 65-letni Dante Scattaini, 88-letna Palmira Fossa, 82-letna Savina Fiore vd. Di Pinto, 76-letna Giovanna Omari vd. Gondolo, 77-letna Vittoria D'Ambrosi vd. Tiso, 15 dni stari Fulvio Biondi, 2 dni stara Michela Fichfach.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (30. 3. — 5. 4.)

Crevato, Ul. Roma 15; INAM Al Cammello, Drevored XX. Settembre 4; Alla Maddalena, Ul. dell'Istria 43; dr. Codermatz, Ul. Tor S. Piero 2; dr. Gmeiner, Ul. Giulia 14; Pizzul-Cignola, Korzo Italia 14; Prendini, Ul. T. Vecellio 24; Serravallo, Trg Cavana 1.

NOČNA SLUŽBA LEKARN (30. 3. — 5. 4.)

Crevato, Ul. Roma 15; INAM Al Cammello, Drevored XX. Settembre 4; Alla Maddalena, Ul. dell'Istria 43; dr. Codermatz, Ul. Tor S. Piero 2.

SLIKE bivajočih v inozemstvu na Vašo razpolago za poroke. «Eureka» - Casella 5013 - ROMA

FOTOGRAFIE di residenti all'estero a Vostra disposizione per matrimonio. «Eureka» — Casella 5013 — ROMA

Darovi in prispevki

Namesto cvetja na grob pok. gospe Amalije Zavadlav Kosmina daruje Vera Sardoč z družino 2000 lir za Dijaško Matico.

ZAHVALA

Vsem, ki so nam izrazili svoje sočutvovanje ob bridki izgubi naše drage

Amalije Zavadlav roj. Kosmina

in kakor koli počastili njen spomin, se iz srca zahvaljujemo.

Žalujoči soprog ter hčerki Dina in Sonja z družino

Sempolaj, 1. aprila 1964.

VSEMOGOČNOST VELIKEGA KAPITALA V BRITANIJI

Parlamentarne ustanove in pritisk monopolov

Monopolom odvzeta pravica glede določanja maloprodajnih cen - Vznemirjenje v konservativnih krogih - Proces koncentracije kapitala v Britaniji - Nejasna stališča laburistov

Britanska vlada je, potem ko je potekla vrsta let od njene prve obljube, sprejela sklep o ukinitvi pravice monopolov glede določanja maloprodajnih cen. Vlada je mnenja, da se s to pravico nekaterih industrij slabi konkurenca, omogoča dviganje cen in tako neposredno škoduje bodisi konkurenčni moči britanskega blaga na zunanjem tržišču kot tudi dvigu življenjske ravni.

Ta korak britanske vlade — storjen, kot se zdi, na pritisk posameznih vplivnih ministrov — je povzročil takšno razburjenje v konservativnih vrstah, kot da bi šlo najmanj za ukrep nacionalizacije. Iz zadnjih konservativnih parlamentarnih klopi je bilo čuti glasove najostrejšega nasprotovanja, a stolpce konservativnega tiska so začeli izpolnjevati «zaščitniki» malih trgovcev, zatrjujoč, da bodo ti v spopadu z velikimi trgovskimi organizacijami čez noč «uničeni». Osemletno vladno omahovanje, da bi odpravila monopolistično določanje maloprodajnih cen, pa po drugi strani dokazuje, da so se monopoli, ki so se bili ustvarili prav na željo vlade, zatem izognili njenemu nadzorstvu.

Svoje stališče spodbujanja koncentracije britanskega kapitala, je vlada pojasnjevala — kar dela še danes — z gospodarskimi potrebami, oziroma s potrebo povečanja proizvodne učinkovitosti in konkurenčnosti industrije na tujem tržišču. Takšna pojasnila je posebno bilo čuti od trenutka, ko se je začelo govoriti o namenu Britanije, da izstopi iz Evropskega skupnega tržišča.

Proces koncentracije kapitala v Britaniji, oziroma goltanje malih podjetij od strani velikih, se je javljal v različnih oblikah — od neposrednega združevanja z nakupom delnic, ki določeni družbi ali posamezniku zagotavlja absolutno premoč nad ostalimi, do raznih sporazumov o razdelitvi tržišča, določanja cen na podlagi omejevanja proizvodnje in podobnih ukrepov. Po nekaterih statističnih podatkih, je še pred dvema letoma manj od 2000 družb obvladovalo ves privatni sektor britanske industrije. Točneje, vsega morda okrog pet tisoč oseb predstavlja danes v Britaniji oligarhijo, ki razpolaga z naravnost ogromno gospodarsko in politično močjo. Pred nevarnostjo, da jih velika podjetja požro, niso bile varne celo velike industrije.

Podatek, da obstaja danes v Veliki Britaniji okrog 56 tisoč proizvodnih podjetij, katera zaposlujejo nad 10 milijonov delavcev, in na tem zgrajena teorija, da britansko gospodarstvo temelji na «malih proizvajalcih», postajata spričo dejstva, da je okrog 60 odstotkov celotne proizvodnje v rokah tri tisoč družb, čedalje bolj absurdna. Ceprav se koncentracija britanskega kapitala ne razvija tako naglo kot v ZDA, so vendarle v Veliki Britaniji bile ustanovljene tako močne privatne družbe (v kemični industriji, v industriji predelave nafte in tobaka itd.), ki zaposlujejo tudi od 100 do 300 tisoč delavcev.

Tu pa državna intervencija postaja od dne do dne težja, teorija o «razrednem miru» na podlagi «udeležbe» delavcev v dejavnosti podjetja pa čedalje neumestnejša. Po nekaterih drugih statističnih podatkih, je danes v Veliki Britaniji nad milijon in pol «delničarjev» iz delavskih vrst, toda, kolikšno vrednost predstavljajo njihove delnice, lahko razberemo iz sledečega: na podlagi trenutnega odstotka dviga vrednosti delnic, bi potrebovali najmanj tristo let, da bi, na primer, dosegli nadzorstvo nad največjim kemičnim koncernom Velike Britanije. Poleg tega pa direktorji, ki imajo običajno v rokah največje število delnic, prodajo delnic delavcem vsak trenutek lahko zaustavijo. Sicer pa predstavlja prodaja delnic delavcem zelo dobičkanosen posel.

V Veliki Britaniji je tudi pogosto moč čuti o nevarnosti, ki da britanskim političnim institucijam in parlamentarni demokraciji grozi od strani rastoče moči monopolov, oziroma od strani njihovih oligarhij. Konservativna vlada, kot njihov predstavnik, pa ni pripravljena, da bi proti njim sprejela kakršne si bodi radikalnejše ukrepe. Komisijo za nadzorstvo nad monopoli, ki jo je bila leta 1948 ustanovila laburistična vlada in katera še danes obstaja, pa je voditelj britanskih liberalcev ob neki priložnosti imenoval «brezzobega psa čuvaja, ki lahko laja, toda ne more ugrizniti, a ko zalaja, se njegov gospodar dela, kot bi ga ne čul.»

Omenjena komisija, poleg tega, lahko poseže vmes samo na osnovi prijave ministra za trgovino in le v primeru, ko je proces prevzemanja neke družbe od strani druge že začel. Načelo, da se komisija v svojem odločanju mora ravnati po tem, ali so z združitvijo podjetij «oškodovani» javni interesi, pa ustvarja možnost za najrazličnejše interpretacije.

Tu ni povsem jasno, kakšno stališče bi v odnosu do monopolov šlo pričakovati od strani laburistov, če bi ti na bodočih volitvah zmagali. Oni govore bolj o nevarnosti monopolov glede obvarovanja obstoječih britanskih institucij, pri čemer se zavzemajo za javno nadzorstvo nad «komandnimi vrhovi» britanskega gospodarstva. Vendar tistim silam v britanskem delavskem gibanju, ki se zalagajo za široko nacionalizacijo, ni povsem jasno, kaj naj bi pomenila laburistična teorija o zavzetju «komandnih vrhov», še posebno ne, ker se je uradna laburistična politika doslej zavzemala samo za nacionalizacijo jeklarske industrije. Laburistično stališče, da se ključni položaji lahko zagotove z ustanovitvijo nove državne industrije, ki bi temeljila na sodobni tehniki, in pa s pomočjo državnih posegov na zasebnem področju, je v tem trenutku še zelo motno, a del britanskega delavskega gibanja spričo tega nanj tudi gleda z velikim nezaupanjem.

S. RATKNIČ

Vtem ko pri nas še vedno željno pričakujemo malo sonca, se v Splitu kar kopljejo v njem, pa čeprav je tudi pri njih letošnja resnična in ne le koledarska pomlad nekoliko zakasnila

NA GRADBIŠČIH VELIKANSKEGA PODVIGA PRI ASUANU V EGIPTU

Med monotone zvoke arabskih pesmi se zlivajo ruske in druge melodije

Pred štirimi leti je Naser prižgal prvo mino, v prihodnjih dneh bo prižgal drugo in s tema se bo začela druga faza del na tem ogromnem gradbišču

Asuansko gradbišče je pravo mravljišče ljudi, strojev, tovornjakov in vse mogoče mehanizacije

ASUAN, marca. — Pod 25. paralelo severne širine, ki seče vzhodno egiptovsko puščavo od zahodne, kjer se ljudje družijo z vročim soncem, hladnimi nočmi in puščavskimi vetrovi, odmeva pesem treh tisočev egiptovskih delavcev. So to one razpotegnjene in ob prvem vtisu monotone arabske melodije, ki pa so polne notranjega ognja in drhtenja. Njim se pridružuje nostalgična «trojka», ki jo pojejo ruski strojni tehniki, ki upravljajo žerjave in ogromna dvigala. Tem melodijam odmevajo melodije, ki jih pojejo člani ekip zagrebškega podjetja «Geoistraživanja», ekip, ki so posejane povsod med Asuanom, Bir Aba Hasimom, El Elakijem, in oazami Dungul in Karga in ki iz dneva v dan vrtajo v puščavske ravnine, da bi našli kraj, ki bo nekoč propuščal vode bodočega Asuanskega jezera.

Proti Asuanu so uprte oči vseh Egipčanov. Tu se namreč uresničuje že staro upanje vseh Egipčanov. Stare, stare sanje začenjajo dobivati konkretne oblike realnosti. Faraoni so iz Asuana odvažali kamenje, ki so ga vozili vse do Kaira, da bi si z monumentalnimi piramidami *«pridobili naklonjenost krutih bogov in si zase ter za svoje potomce zagotovili večno blagostanje v cesarstvu mrtvih»*. Danes pa se iz asuanskega kamna gradi veliki jez, ki *«naj živim zagotovi blagostanje v cesarstvu živih»*. Zaradi tega je Asuan postal vsakdanja tema razgovorov slehernega Egipčana. Vsak razgovor o razvoju in napredku v deželi se začenja in konča z Asuanom. Za vsakega tujca, ki ni obiskal Asuana, se trdi, da ni videl Združene arabske republike.

Toda ni dovolj poznati le podatke o tem, in sicer, da bodo v asuanski jez vgradili 40 milijonov kub.metrov kamenja, da bodo vode novega jezera omogočile osvajanje in namakanje 750.000 ha puščavske zemlje in da bodo povečale nacionalni dohodek ZAR za 234 funtov šterlingov na leto — ni dovolj vedeti to, da bi do podrobnosti dojeli monumentalnost asuanskega podviga. Osnovnim črtam tega globalnega načrta se pridružujejo še na stotine drugih, manjših programov in načrtov v zvezi z razvojem asuanskega področja, ki naj zagotovi naglo naraščanje proizvodnje vse Združene arabske republike. Prav te dni je bil objavljen načrt prve študijske skupine, načrt, v katerem se podrobno obdelujejo vse postavke, povezane z razvojem tega področja in vsega Egipta.

Študija obsega vse one «stranske» postavke asuanskega podviga, ki niso vračunane v najvažnejši program, in sicer v gradnjo glavnega objekta, ki predvideva spremenitev suhega peska v plodno zemljo za nove setve in žetve v še tako skromnem Egiptu.

Poleg proizvodnje električne energije, ki bo od srede 1968. leta znašala 2 milijardi 500 milijonov kWh na leto, se bo na asuanskem področju razvila tudi velika in majhna industrija, nadalje bodo tu nastala manjša obrtniška podjetja, pa tudi rudarstvo, kmetijstvo, trgovina in turizem.

Med velika industrijska podjetja, ki jih bodo s pospešeno naglico gradili na področju Asuana, spadajo industrija jekla ter livarne, proizvodnja aluminija, opeke, keramike, cementa in kamnolomi. Nadalje načrt predvideva gojenje sladkornega trsa ter gradnjo velike tovarne umetnih gnojil. Računa se, da bodo samo zaradi zmanjšanja uvoza nekih proizvodov prihranili na leto okoli 100 milijonov funtov šterlingov. Poleg proizvodnje 300.000 ton jekla, 30.000 ton železa, 40.000 ton aluminija in okoli 650.000 ton fosfata bo asuansko področje dalo ZAR še večje količine silikonskega karbida, materiala za brušenje, karbonske elektrode itd.

Južno od Asuana preko oaze Dungul in Bir Abu Ašima vse do starega hrama Ramzesa III. v Abu Simbelu pa se bo razteza lo velikansko jezero. Okoli njega, posebno na področju Komb Omba, novega naselja Nubijcev, pa se bo razvijalo intenzivno poljedelstvo. Jezersko področje pa bo postalo privlačno za domače in tuje turiste.

Vse to ter naglo naraščanje industrijske proizvodnje in poljedelstva pa bo terjalo tudi ustrezno povečanje transportnih zmogljivosti, cest, služnosti ter gradnjo novih hotelov. Načrt predvideva zgraditev 200.000 ton novega rečnega brodovja, ki naj ob sedanji zmogljivosti rečnega brodovja zmore prevoz okoli 10 milijonov ton blaga na leto od ondod do Kaira in obratno.

Ob gradnji novih pristanišč na področju Asuana se bodo razširjale zmogljivosti pristanišč tudi v nekaterih lukah na obalah Sredozemskega in Rdečega morja, tako da bodo sposobne prevzeti blago, ki bo prihajalo iz Asuana. Predvideva se nadalje, da se bo železniški promet povečal za petkrat v obeh smereh. Okoli 12 milijonov funtov šterlingov bodo porabili za gradnjo ceste med Asuanom in pristaniščem Barnis na obali Rdečega morja, pristaniščem, ki naj postane veliko prometno središče.

Med novim petletnim načrtom bodo zgradili nove hotele s tisoč sobami, športna igrišča, bazene, kinematografe, šole za strokovne kadre, ki bodo potrebni gospodarstvu novega Asuana in turizmu.

9. januarja 1960 je predsednik Naser pritisnil na gumb in prižgal prvo razstrelivo na asuanskem gradbišču. Velikanska črna goba, ki je pognala v zrak 20.000 ton materiala, je označila začetek največjega podviga egiptovske revolucije. Sredi maja letošnjega leta bo Naser v prisotnosti premiera Hruščova ter načelnikov mnogih drugih držav pritisnil na neki drug gumb, ki bo z električnim impulzom prenesel komando za spuščanje zatvornice v korito Nila, ki bo spremenila tok reke. V tem trenutku bo gradnja asuanskega velikana prešla v drugo odločilno fazo.

M. KARABEG

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Skupinska v prostorih Ital. pomorske zveze

V lepih prostorih Italijanske pomorske zveze, ki je v Ulici Ghega 6, razstavljajo svoja najnovejša dela Coloni, Moretti, Ponte, Palčič in pa Ukmar. Torej tržaška skupina slikarjev, ki se uveljavlja na prednjih položajih sodobne umetnosti in slovi po resnosti slikarskih raziskovanj.

Coloni Sabino razstavlja tri velika olja v katerih se je prvotno nizanje širokih barvnih zamahov sicer ohranilo, toda njih smer prečkajo sedaj vse počez zgoščeni oblikovni utripi, ki tako mehčajo ostrino obrisov. Zalet izraznih kretenj je zaradi tega postal tudi počasnejši ,a učinkuje v celoti krepkeje in slika izzveneva polnozvočno kot slavnostni zaključek orgeljske skladbe. Novost pri Coloniju pa sta dve iz železa zvarjeni plastiki, imenovani «Oni drugi» in «Teratomorfma podoba». Enak naslov ene izmed slik kaže, da je omenjeno čudežnost oblik v sliki Colon povzel iz kiparskega ustvarjanja, ter da ga pričenja zanimati očesu nevidni sestav stvarnosti. Zato tudi novi naslovi slik: «Poli — cibi — metrò» in «Radiografija pokrajine».

Izključno temo radiografij pa tvorijo nove Pontijeve, zanj zelo velike podobe z naslovi: «Zaslon RX s ponazoritvijo okostja», «Zaslon RX s podobo št. 1 in 2» ter «Kompozicija RX». Bruno Ponte se tako usmerja v nova lepotna raziskavanja oblik, ki jih ne vidimo s prostim očesom, potem ko je dolgo in uspešno raziskoval ne vsem opazno oblikovnost skromnejše kraške lepote.

Vsestransko prenovljena pa se nam predstavljata Moreti in Ukmar. Prvi se je oprostil glavničaste vzporednosti drobnih slikarskih elementov. Razmahnil se je z vrtinčasto silovitostjo v zelo razgibane zasnove, ki pa še vedno nosijo figurativne naslove: «Preobrazba», «Izgradnje» in «Zival».

Drugi, Romano Ukmar, pa se je k oblikovnosti tudi stvarno povrnil, ampak obogaten z vsemi dragocenimi izkušnjami informalno abstraktne obdelave slik. Nepoučene sicer ta nenadni preokret preseneča, poznavalce pa ne, ker vedo, da je v Ukmarju vedno tlel pridušen pesimizem, ki se je simbolično zrcalil v njegovih informalnih delih, a je sedaj z vso silo bruhnil na dan. Velike pološčene tempere «Osebnost», «Recital» in «Gran finale» so pretresljiva prikazovanja ubornosti človeškega življenja potom izmaličenih teles mrtvakov.

Čisto drugo, pošastno življenje nestvorov pa slutimo v Palčičevih kovinsko platnenih zasnovah njegovih slik. Podobe «Tkivo z življenjskim jedrom» «Ličinska oblika» in «Lebdeči zoplodek» so izdelane s Palčiču lastno spretnostjo projiciranja temne bodočnosti neznanih nevarnosti v našo brezskrbno lahkoživo sedanjost.

MILKO BAMBIČ

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Prejeli boste ugodna poročila finančnega značaja. Skušajte pozabiti neko neprijetno zgodbo.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Možnost spopada s predstojniki. Ognite se vprašanju, ki bi vam utegnilo pokvariti dan.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Ne bodite zaskrbljeni, če vam bodo poveriene številne druge naloge. Izvedeli boste, da vas nekdo hudo obrekuje.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Imeli boste odlično trgovsko zamisel. Ne prenaglite se, čeprav se vaša zadeva razvija ugodno.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Ne zaupajte neki ponudbi o sodelovanju. Neki vaš najnovejši čustveni odnos nima trdne podlage.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Odlično se boste izkazali na nekem novem poslovnem področju. Zavzeli boste napačno stališče do nekega ljubosumnega družinskega člana.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) V kolikor ste še novinec na nekem delovnem področju, bodite zelo previdni. Manjše spremembe v odnosih do osebe, ki vam je pri srcu.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Vsaka naglica je odveč v pogledu neke delikatne dejavnosti. Površnost in brezbrižnost bosta pokvarili dober začetek nekega ljubezenskega razmerja.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Povečali boste svoj ugled brez lastnih zaslug. Skušajte odpraviti neki star spor.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Nesebični prijatelji vam bodo pomagali pri uresničitvi nekega finančnega programa. Nekdo se vam prilizuje z nepoštenimi nameni.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Bilo bi zelo neprevidno, če bi sprejeli še več drugih nalog. Spremenite svoj večerni program.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) V poslovnem boju, ki ga vodite, boste imeli precejšnje zadoščenje. Ustvarite si soliden krog prijateljev.

VTISI IN RAZMIŠLJANJA V LEIPZIGU

Glas G. Dimitrova v sodni dvorani še vedno odmeva

Že iz mladih let je bilo ime mesta Leipziga za mene neločljivo povezano z imenom Georgija Dimitrova, z imenom velikega bolgarskega proletarskega borca in enega najbolj pomembnih revolucionarnih likov 20. stoletja. Naša generacija je pred 30 leti globoko doživljala proces proti Dimitrovu pred Hitlerjevim vrhovnim sodiščem v Leipzigu in se navduševala nad pogumnim nastopom tega velikega revolucionarja, ki je v imenu revolucionarne zavesti antifašističnega gibanja žigosal nosilce centrale svetovne reakcije, ki je že tedaj strahotno grozila Evropi.

Še danes se spominjam, kako so v decembrskih dneh leta 1933 prva objektivna poročila s procesa na straneh beograjske «Politike» kmalu zamenjala toga poročila cenzuriranih vesti in kako smo prve avtentične tekste vsega procesa prevajali iz nekega antifašističnega lista, ki je pollegalno prihajal iz Prage in Dunaja. Pozneje je bila objavljena tudi znana knjiga z naslovom «Dimitrov contra Goering», ki je še bolj pripomogla, da je tudi širša javnost spoznala resnico o tem procesu v Leipzigu, resnico o Dimitrovu, ki je postal pojem brezkompromisnega borca proti fašizmu.

V Leipzigu je pred kratkim del impozantne zgradbe bivšega največjega sodišča v Nemčiji postal spominski muzej Georgija Dimitrova. Tokrat nisem hotel izgubiti priložnosti, da bi svoje kratko bivanje v Leipzigu ne izkoristil za obisk temu muzeju.

V dvorani, kjer se je vršil proces, je še vse na svojem mestu, kot je bilo pred dobrimi 30 leti. Kustos muzeja nam pokaže, na kateri stolici so sedeli Dimitrov ter njegova tovariša Tanev in Popov; s katere strani so v sodno dvorano prihajale «priče» Goering, Goebbels in drugi. Sedaj je sredi dvorane bronast spomenik Dimitrova, dostop pa je izkoriščen tako, da je v zidu postavljena celica — popolna kopija one celice, v kateri je Dimitrov prebil ves čas preiskovalnega zapora. V steklenih omarah visi obleka Dimitrova, prav ona obleka, ki jo je nosil v času procesa. Tu je njegovo pero, tu je njegov glavniček, pa tudi druge drobnarije iz njegove tedanje osebne garderobe. Vse to je postavljeno tako enostavno in nevsiljivo in morda prav zaradi tega tako močno deluje, da pred nami zaživi lik Georgija Dimitrova.

V stekleni omari je tudi seznam kakih 200 knjig, ki jih je v času preiskovalnega zapora Dimitrov prebiral. Med njimi je tudi mnogo knjig, s katerimi je hotel še bolj izpopolniti svoje znanje nemškega jezika, ker je na procesu govoril nemški, pa čeprav je nemščino že prej dobro obvladal. Tu so tudi izvirna pisma materi in sestri, pisma polna sinovske in bratske ljubezni ter pozornosti.

Imel sem srečo, da sem se s tremi svojimi prijatelji znašel v muzeju prav tedaj, ko je bila tu tudi neka romunska študijska skupina, ki ji je kustos — bil pa je to dejansko upokojeni antifašist iz Leipziga, ki je Dimotrova osebno poznal iz onih dni, pa tudi od prej — do podrobnosti opisoval vzdušje v sodni dvorani v dneh procesa, kot tudi tedanje razpoloženje javnosti v Leipzigu in v vsej Nemčiji.

Bila je to doba, ko je bil Hitler že pijan svojih prvih uspehov, svojega prevzema oblasti in ko je po krvavem izstrebljenju elite delavskega gibanja iskal «krivca» za požig Reichstaga, da bi ga pred nemško in svetovno javnostjo ožigosal, in ko je še smatral za potrebno, najti kako opravičilo za svoj surovi teror, ki ga je vršil nad komunisti in ostalimi naprednimi ljudmi.

In tedaj smo preko zvočnika slišali tudi glas Dimitrova — s plošče, seveda, ki je po naključju ostala cela in bila ohranjena. Ves proces je bil namreč posnet na plošče, ki so bile hranjene v sodnem arhivu. Ko pa so zadnji del zgradbe zadele v času vojne bombe, je večina sodnega arhiva zgorela in z njim tudi plošče s procesa proti Dimitrovu. In vendar se je v tem požaru po naključju ena izmed plošč rešila in to prav ona, na kateri je bil posnet znani, danes že zgodovinski obračun Dimitrova z Goeringom.

V veliki dvorani nekdanjega leipziškega sodišča odmeva oster glas predsednika sodišča — kot pred 30 leti — ki opozarja Dimitrova, da se nepristojno obnaša nasproti predsedniku vlade Goedingu. Toda ta isti predsednik vlade, ki je bil poklican za «priča», si je dovolil, da je po mili volji upadal v besedo ne samo Dimitrovu, pač pa tudi predsedniku sodišča. V dvorani odmeva arogantni glas Goeringa, ki se je tako spozabil, da je na argumente obrambe Dimitrova odgovarjal z žalitvami in z izrazi najbolj grobega pouličnega prostaštva. Na te surove izbruhe pa mu Dimitrov povsem mirno odgovarja: «Gospod predsednik, ali vas ni morda strah!»

Ko poslušam s plošče ta del znanega govora velikega Dimitrova o socialistični družbeni ureditvi, se mi v trenutku zazdi, kot bi Dimitrov danes polemiziral s predstavniki bonske vlade. Ko se obrača predsedniku sodišča, govori Dimitrov o absurdnosti poskusov, da bi se družbeni sistem Sovjetske zveze, da bi se pristaši takšnega sistema postavili izven zakona, v tem ko si hkrati na stotisoče nemških delavcev služi svoj kruh prav s tem, da delajo za naročila, ki jih je nemška vlada vprav v tem času dobavljala Sovjetski zvezi. Ob tem sem mogel razmišljati o isti absurdnosti — po 30 letih, ki so toliko spremenile svet — o isti absurdnosti, s katero bonska vlada danes odklanja priznanje vlade Nemške demokratične republike.

Spet je v dvorani zavladala tišina. Začelo se je že mračiti. Mi pa še vedno sedimo mirno in tiho, kot bi se nihče ne upal prekiniti tišine, v kateri še vedno odzvanjajo zadnje besede Georgija Dimitrova: «Gospod predsednik, ali vas ni morda strah!».

In obtoženi je postal tožitelj ter tudi izvršitelj določene zgodovinske prelomnice. In vse to je predvideval še pred 30 leti in to neustrašno izjavljal tiranom v brk, kot bi ne bil v njihovih krvavih krempljih.

Ko je kustos zvedel, da smo iz Jugoslavije, se je zadržal z nami v razgovoru tudi na hodniku, ko smo že stopili iz dvorane. Posebno je poudarjal, kako se je Dimitrov že 1909. potegoval za federacijo vseh južnih Slovanov.

Kustos nam je pojasnjeval načrt, da se vsa ogromna zgradba bivšega vrhovnega sodišča spremeni v reprezentativni muzej z eksponati iz vseh dežel o Georgiju Dimitrovu.

Toda še dolgo, dolgo potem, ko smo zapustili dvorano in veliko vežo ter trg pred spomenikom-muzejem mi je odzvanjal glas Georgija Dimitrova.

MILAN SLANI

RADIO TELEVIZIJA

SREDA, 1. APRILA 1964

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Šopek slovenskih; 11.45 Naš juke-box; 12.15 Brali smo za vas; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Pol stoletja melodij; 17.00 Klavirski duo Russo-Safred; 17.20 Pesem in ples; 18.00 Znanstveni leksikon; 18.30 Nove plošče; 19.00 Pevski zbor «Giuseppe Tartini»; 19.15 Higiena in zdravje; 19.30 Pevci, kitare in ritmi; 20.00 Šport; 20.30 Znane melodije; 21.00 Simf. koncert; v odmoru Knjižne novosti; nato Blues melodije.

Trst

12.00 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.40 Figarova svatba — I. dejanje; 14.25 Drobci iz krajevne zgodovine; 14.35 Furlanski glasbeniki.

Koper

6.15 Jutranja glasba; 7.00 Prenos RL; 7.15 Glasba za dobro jutro; 8.00 Prenos RL; 12.00 Opoldanski koktail; 12.30 Turistične beležbe; 13.00 Operne arije; 13.40 Plošče; 14.00 Melodije in ritmi; 14.30 Za oddih in razvedrilo; 15.30 Iz operne zakladnice; 16.15 Pevci; 16.30 Otroški kotiček; 17.00 Nove plošče; 17.40 Trije ital. zbori; 18.00 Prenos RL; 19.00 Ritmi; 19.30 Prenos RL; 22.15 Pianist R. Williams; 22.40 Dvorakove skladbe.

Nacionalni program

6.30 Vreme na ital. morjih; 8.25 Naš jutranji pozdrav; 8.50 Strani iz albuma; 9.15 Pesmi; 10.00 Operna antologija; 10.30 Šola; 11.00 Sprehod skozi čas; 11.30 Na programu Brero in Marconi; 14.25 Lahka glasba; 14.55 Vreme na ital. morjih; 15.15 Filmske in gledališke novosti; 16.00 Program za najmlajše; 16.30 Simf. koncert; 17.25 Operna glasba; 18.25 Knjižne novosti; 18.40 Neapeljska antologija; 19.05 Kmetijska oddaja; 19.15 O morju in pomorščakih; 20.25 Lahka glasba; 21.05 F. Silvestri: «Notturno macedone»; 21.25 Rose in njegov orkester; 22.15 Koncert.

II. program

7.35 Jutranja glasba; 8.35 Poje F. Bongusto; 9.00 Ital. pentagram; 9.15 Ritmi; 10.35 Nove ital. pesmi; 11.00 Vesela glasba; 14.00 Pevci; 14.45 Plošče; 15.00 Ital. pesmi in plesi; 15.35 Koncert v miniaturi; 16.00 Rapsodija; 16.35 Problemi mladine; 16.50 Ital. pentagram; 17.35 Mala enciklopedija; 17.45 Nemška lahka glasba; 18.35 Enotni razred; 18.50 Vaši izbranci; 19.50 Rahmaninov Koncert štev. 2; 20.35 Filmske novosti; 21.45 Glasba v večeru; 22.10 Jazz.

III. program

18.30 Gledališki pregled; 18.45 Dve Gabriellijevi skladbi; 19.20 Biologija in znanost; 19.30 Koncert; 20.30 Revija revij; 20.40 Durante in Cimarosa; 21.30 Dve Messiaenovi skladbi; 22.15 Italo Svevo.

Slovenija

8.05 Jutranji divertimento; 8.55 Pisan svet pravljic; 9.25 Iz jug. zabavne glasbe; 10.15 Ruske in ukrajinske narodne; 10.45 Človek in zdravje; 10.55 Glasbena medigra; 11.00 Pozor, nimaš prednosti!; 12.05 Zabavna glasba; 12.15 Kmetijski nasveti; 12.25 Lepe melodije; 13.30 Solisti in orkester; 14.05 Radijska šola; 14.35 Popevke iz Sovjetske zveze; 15.15 Zabavna glasba; 15.40 Komorni zbor RTV Ljubljana; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Chopinove skladbe; 17.35 Iz fonoteke radia Koper; 18.00 Aktualnosti; 18.10 Mojstri orkestrske igre; 18.45 Ljudski parlament; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Vedri zvoki; 20.45 Orff: Mesec, opera v 5 slikah; 22.10 Igramo za ples; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Melodije.

Ital. televizija

8.30 Šola; 17.30 Program za najmlajše; 18.30 Nikoli ni prepozno; 19.0N0 Dnevnik; 19.15 TV razprave; 20.15 Sportne vesti; 20.30 Dnevnik; 21.00 Almanah; 22.00 Lahka glasba; 23.00 Dnevnik.

DRUGI KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 E. De Filippo: «Bene mio core mio»; — ob koncu športne vesti.

Jug. televizija

17.00 Ruščina; 17.30 Angleščina; 18.00 Poročila; 18.05 Dragan Lukić: «Tri zgodbice»; 18.20 Slike sveta — filmski žurnal za otroke; 18.40 Britanska enciklopedija; 19.00 TV obzornik; 19.20 S kamero po svetu — filmska reportaža; 19.50 TV pošta — razgovor z gledalci; 20.00 TV dnevnik; 20.30 Propagandna oddaja; 20.45 Večer pri Bojanu Adamiču zabavno glasbena oddaja; 21.45 Kulturna tribuna; 22.15 «Neznanec pri telefonu» — kriminalna zgodba; 22.45 Poročila.

Goriško-beneški dnevnik

DIRKA ZA PRVO MESTO NA GLASOVNICI

Včeraj na sodišču predloženih šest kandidatnih list

Demokristjani zasedli prvo mesto na glasovnici - Sledijo KPI, MSI, PRI, PSI, PSDI - Morda še štiri liste

Včeraj je bil prvi dan za predložitev kandidatnih list za deželne volitve. V Gorici so v ta namen odprli poseben urad na sodišču, soba 36 v prvem nadstropju. Urad bo odprt še ves ta teden.

Med strankami se je razvilo pravo tekmovanje, kdo bo prvi. Demokristjani so že na velikonočni ponedeljek zjutraj zasedli prostor pred glavnim vhodom. V občasnih presledkih so se menjavali ves dan in vso noč. Pri tem so sodelovale skupine po pet oseb. Komunisti, ki so prišli nekoliko z zamudo, niso zmagali v tekmi za prvo mesto na glasovnici, ker je pet demokristjanskih zastopnikov včeraj ob 8. uri zaprlo vhod v sodno palačo ter spustilo naprej samo svojega zastopnika z znakom in vsemi dokumenti, ki jih je potrebno predložiti. Takoj za demokristjanskim predstavnikom je prišel predstavnik KPI, tako da sta si ti dve stranki podelili prvo in drugo mesto na glasovnici. Tretje pripada MSI, četrto PRI, peto PSI, šesto PSDI. Včeraj je bilo predloženih šest kandidatnih list. Predvideva se, da bodo verjetno vložene še štiri, in sicer Slovenska lista, PSIUP, monarhisti in liberalci. Med njimi se bo razvila borba za zadnje mesto na glasovnici.

Iz včeraj vloženih kandidatnih list je razvidno, da se za zaupanje volivcev potegujejo naslednji kandidati:

KD: Cisilin Giordano, Cociani Giovanni, Ginaldo Alealdo, Gnoato Francesco, Marocco Mario, Perissin Ermelino, Tripari Antonio.

KPI: Bergomas Fulvio, Jarc Giuseppe, Battello Nereo, Marizza Bruno, Saggini Galiardo, Sfiligoj Edo, Tomadin Maria, por. Zorzenon.

MSI: Pascoli Edo, Andriani Ubaldo, Appolonio Arigo, Baiocchi Aldo, Boni Almo, Brelich Manlio, Fabris Luciano.

PRI: Berani Andrea, Ranieri D'Este, Fantuzzi Alfredo, Gramenuda Giuseppe, Manzini Giovanni, Signoretto Paolo, Zuberti Agostino.

PSI: Semola Vittorio, Cavallari Ezio, Foschiatti Giobatto, Morpurgo Remo, Waltritsch Marco, Zorzut Marco, Zuliani Valentino.

PSDI: Bon Eldere, Boscarol Luigi, Candussi Agostino, Devetag Cesare, Dissette Danilo, Marangon Adono, Rovis Sergio.

Predlog za poviške osebju umobolnice

Na pismeni predlog Delavske zbornice, da bodo strežnemu in bolniškemu osebju umobolnice v Gorici priznali pravico do 60.000 lir doklade na leto ter po 48.000 letno za nevarno delo, je predsednik pokrajine dr. Chientarolli odgovoril, da pokrajinski odbor proučuje predlog in bo sporočil podpisniku predloga svoj sklep.

ZAKLJUČEK AKCIJE VANONI

V Gorici oddanih nekaj nad 7000 prijav

V prijavnem uradu ni bilo navala - Skupno je v naši pokrajini okoli 8000 davčnih obveznikov

Včeraj ob 20. uri so zaprli davčni urad, v katerem so sprejemali prijave Vanoni. V goriški pokrajini je okoli 800 davčnih obveznikov. Do sobote pred velikonočnimi prazniki je urad sprejel okoli 4000 prijav. Včeraj bi jih morali ves dan sprejeti ostalo polovico, se pravi okrog 4000. Po 14. uri jih je urad prejel 6300, do večera pa okoli 7000. Nekaj jih bo prispelo šele danes po pošti, kakšnih 700 do 800 prijav bodo poslali do 10. aprila, ko zanje zapade rok v javnih uradih. Uradniki v teh uradih so dolžni napisati in oddati prijavo svojemu predstojniku do 31. marca, slednji pa jo mora izročiti davkariji do 10. aprila.

Število davčnih prijav bo letos približno enako lanskim, po eni strani se bo znižalo število davkoplačevalcev z nižjimi zaslužki, zvišalo pa se bo število tistih, katerih dohodki so se v tem letu zvišali.

Letos so urad za sprejemanje prijav namestili v visokem pritličju, da pri oddaji prijave ni bilo treba hoditi v zgornje nadstropje. Urad je bil odprt že več dni poprej. Ker je bilo v njem stalno zaposlenih po pet oseb (2 za informacije, 3 pa so sprejemale prijave) ni bilo niti včeraj gneče pri oddaji prijav.

Kmet iz Bračana si je zlomil nogo

Včeraj dopoldne okrog 9.30 so pripeljali v goriško civilno bolnišnico 54-letnega Antona Botigoja iz Bračana št. 47 pri Krminu, ki se je malo prej ponesrečil pri kmečkem delu. Zdravniki so ugotovili, da si je mož zlomil desno stegnenico in so ga zato pridržali za 60 dni na zdravljenju.

Po družinskem prepiru je šel v bolnišnico

Sinoči okrog 20.30 je prišel po pomoč v goriško civilno bolnišnico 43-letni Franc Peric iz Gorice, Trg sv. Antona 2. Zdravniki so ga pregledali in ugotovili znake udarca na lasišču na levi strani glave. Nudili so mu prvo pomoč s prognozo okrevanja v dveh dneh. Peric je izjavil, da je dobil navedene poškodbe pri družinskem prepiru.

S kolesom se je pobil

Včeraj ob 16. uri so poklicali avto Zelenega križa v Ločnik, kjer se je pobil pri padcu s kolesa 76-letni Alberto Cocetta iz Ločnika, Ul. Mocchetta 11/A. Odpeljali so ga v civilno bolnišnico v Gorici, kjer so mu zdravniki ugotovili pretres možganov in več odrgnjenj ter so ga pridržali na zdravljenju.

VOJAŠKE SLUŽNOSTI IN CESTE

Obljubljeno je posredovanje za gradnjo mostu v Sovodnjah

Če ne bo treba spreminjati prvotnega načrta, bo dražba verjetno v maju

Prejšnji teden je pokrajinska uprava poskrbela, da so zopet polili cesto od Standreža do Sovodenj in dalje proti Zagraju s kalcijevim kloridom proti prahu. Enak postopek so napravili še enkrat tudi na cesti Devetaki-Poljane-Doberdob.

V zvezi s tem smo se obrnili do predsednika pokrajinske uprave dr. Chientarollija in glavnega tajnika dr. Bernardisa, da bi izvedeli, kako je z načrti za razširitev in ureditev sovodenjske ceste. Zagotovili so nam, da je najetje posojila za izvedbo teh del praktično že dovoljeno, ker pa gre v tem primeru za delo, ki bo stalo preko 200 milijonov lir (predviden je izdatek 298 milijonov, ki pa bo gotovo še večji po podražitvi potrebnega materiala), bodo morali dobiti še posebno dovoljenje pristojnih oblasti.

Kar pa se tice mostu čez Vipavo, glede katerega je dala svoj veto vojaška oblast v okviru vojaških služnosti in zahtevala, da ga morajo postaviti nižje doli proti izlivu, so imeli pred dnevi razgovore z obrambnima podtajnikoma on. Santero in sen. Pellizzo, ko sta se mudila v Gorici. Zlasti so predočili ves nesmisel takega oviranja poslancu Santeru, ki ima v rokah prav zadeve vojaških služnosti pri obrambnem ministrstvu in ta je obljubil, da se bo pozanimal za odstranitev te ovire in za sprejem prvotnega načrta glede mostu in ceste. Če bo to obveljalo, potem načrta ne bo treba spreminjati in v takem primeru je možno, da bodo razpisali dražbo za oddajo del na tej cesti enkrat spomladi, verjetno v mesecu maju. V takem primeru je upati, da bodo z delom začeli enkrat v jeseni.

Seveda pa obstaja še nevarnost, da bo osnovna dražbena vsota prenizka in da bodo prizadeta podjetja zahtevala povišek, kar bi pomenilo novo zamudo za začetek del. Vsekakor pa bo ta problem obravnaval tudi pokrajinski odbor na eni svojih prvih sej in potem bo predložen tudi pokrajinskemu svetu, da bo o njem razpravljal.

Ker jo je splašil neki avto, ki je šel mimo, je njena kokoš nekega dne odletela na Fondov vrt. Njegova žena 60-letna Maria je kokoš skoro ubila z metlo. Prav ta žena je pred časom naščuvala svojega psa na neko kokoš in bila zaradi tega obsojena. Proti njej je takrat pričala predvsem neka njena soseda.

Prizoru pretepanja kokoši z metlo je bila priča 12-letna hčerka Laurentijeve, ki je protestirala. Tedaj je posegel vmes Fonda sam ter začel zmerjati deklico, in groziti, da bo pobil vse kokoši, ki bi prišle na njegovo dvorišče.

Pri včerajšnji razpravi je Fonda zanikal, da bi grozil in sodišče je prvotno obsodbo okrajnega sodnika na plačilo globe 8 tisoč lir spremenilo tako, da ga je oprostilo zaradi pomanjkanja dokazov.

Dvakrat pred sodniki zaradi kokoši

Pri prizivni razpravi je goriško okrožno sodišče včeraj dopoldne ponovno razpravljalo o prepiru med sosedi iz Ul. gen. Chinotto v Gorici. Gre za 44-letno gospodinjo Paolo Laurenti, ki jo je prijavil sodišču 66-letni stanovalec iste hiše Egidio Fonda, ker da mu je grozila z moževim samokresom, ki je policist.

Cesta v Sovodnje v zelo slabem stanju

Zadnje deževje je izredno pokvarilo pokrajinsko cesto med Standrežem in Sovodnjami. Cestišče je čez in čez po vsej dolžini prekrito z neštetimi luknjami, da je vožnja po njem skrajno nevarna. Posebno motorizirane osebe na vozilih z dvema kolesoma morajo biti skrajno previdne pri vožnji, če nočejo, da se jim ne pripeti kaj hujšega. Sovodenjci zahtevajo od pokrajinske uprave, naj cesto vsaj za silo popravi. Obenem pa pristavljajo, da bi pri tolikšnih popravilih nedvomno prihranila precej denarja, če bi cesto asfaltirala.

Trčenje vozil sredi Tržiča

Včeraj popoldne sta na križišču ulic Cosulich, San Marco in Boito v Tržiču trčila avto fiat 1100 in neki mopedist. Avto je prihajal po Ul. Cosulich proti Drevoredu San Marco, mopedist pa iz Ul. Verdi proti Ul. Boito. Pri trčenju je padel mopedist ter dobil precejšnje poškodbe. Odpeljali so ga v tržiško bolnišnico, kjer so mu ugotovili zlom desne noge v gležnju in več drugih manjših poškodb ter so ga pridržali za 30 dni na zdravljenju. Na kraj nesreče je prišla cestna policija Tržiča in napravila zapisnik.

IZPRED OKROŽNEGA SODIŠČA

Avto prevoznik je bil obsojen ker je izplačal vso plačo

Petina plače je bila namreč pod sodno zaplembo

Le redko se dogaja, da bi moral pred sodišče delodajalec pod obtožbo, da je izplačal svojemu uslužbencu več, kot pa je bilo določeno. Včeraj se je moral v neki taki zadevi zagovarjati pred goriškim okrožnim sodiščem 53-letni avtoprevoznik Emil Križnič iz Gorice, Ul. Duca d'Aosta 41, pod obtožbo, da je izplačal svojemu uslužbencu Giuseppu di Pasqualeju ves zaslužek, ne da bi pridržal eno petino, ki je bila sodno zaplenjena za izplačilo dolga, ki ga je imel De Pasquale s tvrdko Collini-Hoban za instalacijska dela v njegovem stanovanju.

Karabinjerjem sodnega oddelka je Križničeva žena izjavila, da je uslužbenec njenega moža grozil z odpovedjo, če mu ne bodo izplačali celotnega zaslužka ter da je zagotovil, da bo že sam izplačal svoj dolg, česar pa potem ni napravil. De Pasquale pa je s svoje strani izjavil karabinjerjem, da smatra dovolj tisto, kar je že izplačal za plačilo dela, ki ga je napravila omenjena tvrdka v njegovem stanovanju.

Po zaslišanju prič je državni tožilec predlagal globo za Križniča v znesku 60 tisoč lir. Branilec dr. Mayo je predlagal oprostitev ker da dejanje ni kaznivo. Sodišče pa je sprejelo predlog državnega tožilca ter obsodilo obtoženca na plačilo globe 40 tisoč lir in na prepoved javne službe za dobo enega leta. Kazen je pogojna. Obtoženec je vložil proti razsodbi priziv.

Drž. tožilec Mellano; preds. sodišča dr. Cenisi, sodnika Arculeo in De Carlo.

Kino

VERDI. 17.00: «Mc Lintock», John Wayne. M. O'Hara; ameriški barvni film v cinemascopu.

CORSO. 16.30: «Lulu, l'amore primitivo», Nadja Tiller in O. Ehasse. Črnobeli avstrijski film.

VITTORIA. 17.15: «Insieme a Parigi», V. Holden in A. Hepburn. Ameriški barvni film. Zadnja predstava ob 21.30.

CENTRALE. 17.00: «Passo Oregon», J. Erickson in L. Albricht; ameriški kinemaskopski barvni film.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna PONTONI-BASSI v Raštelu št. 26, tel. 33-49.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo dnevno temperaturo 13,3 stopinje nad ničlo ob 10.50 in najnižjo 5,8 stopinje nad ničlo ob 3.30. Dežja je padlo 4,8 mm; povprečna dnevnava vlaga je dosegla 91 odst.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina pok. Viljema Nanuta in namesto cvetja na grob darujejo za Dijaško Matico družina dr. Kocjančič - Gorica 5.000 in družina dr. Mermolja - Gorica 5.000 lir.

JOŽA HORVAT:

Maček pod šlemom

27.

Ni se premaknil, ni se mogel premakniti. Tisoč misli kot tisoč ovijalk se mu je spletlo okoli zavesti in mu odvzelo moči. Ni mogel zapustiti Belka, dalje pa tudi ni mogel. — Pridi bliže, stari! — ga je tiho pozval vojak, a ker se drvar tudi tedaj ni premaknil, sta tudi onadva povesila puški in počasi so stopili k njemu. Gledal je vanje brez moči in se prepuščal naključju in usodi. Pristopali so previdno drug ob drugem in držali prste na petelinu. Nekaj korakov so bili od njega, ko zagleda — zvezde! Rdeče zvezde! Rdeče partizanske zvezde na kapah nad čelom in v zvezdi srp in kladivo! Sončni žarek, nenaden sončni topel žarek je pokukal med temnimi oblaki in za trenutek zadel v srce tega siromaka. Samo za trenutek, samo za trenutek... Partizani? Ali bi to sploh bilo mogoče, da so partizani? Od kod? Kako? Okroglih lic, obriti, lepo oblečeni, vsi trije z enakimi kapami — ne, to niso partizani, to ne morejo biti partizani, to je prevara, slepilo, past, zanka, skopec! Previdnost!

— Dober dan, možje! — se je oglasil tiho in ponižno.

— Zdravo, tovariš!

Molk in nemirno bitje prestrašenega srca.

— Kaj se treseš? Ne boj se! — mu reče prvi, ki je sam imel izraz preplašenega človeka in žive, nemirne oči vrabca, ki prileti na dvorišče, a obrača glavico, da bi videl, kje je kdo.

— Kaj delaš v gozdu? — vpraša drugi z globokim, zamolklim glasom.

— Drvar sem... oglarjem pripravljam drva.

— Ti nisi od tod?

— Nisem.

— Odkod si?

— Iz Bosne.

— Iz Bosne? se začudi tretji, ki mu je šopek mastno črnih las zvedavo kukal izpod titovke. — Te ni sram? Ko se je vsa Bosna vzdignila proti okupatorju in njegovim hlapcem, ustašem in četnikom, ti tu po Kalniku sekaš drva, uničuješ partizanski gozd in kuhaš oglje, da se lahko Pavelič bolje greje? A, takšen si?

— Nikarte, bratje — zavzdihne drvar — ne delam oglja za Paveliča, on ima... Od nečesa moram tudi jaz živeti.

— Zakaj ne vzameš puške in se boriš?

— Za svobodo — doda drugi.

— Za boljše življenje — dopolni tretji.

Drvar je molčal. Ko bi bil hotel vzeti puško, ne bi bil nikoli tu na Kalniku. Že res, rodil se je v Bosni, domala vse življenje je prebil v gozdu, s sekiro v roki, med volkovi in hajduki, dokler mu nekega dne gozd ni postal pretesen. Odrinil je v beli svet. Nekaj let je blodil po deželi, obšel razna delovišča, razkladal vagone v Zagrebu in izkrcaval šlepe v Beogradu, bil je za vse, a ko je izbruhnila vojna, se je znašel prevaran na madžarski meji in kmalu potem v ujetništvu. Še ustrelili bi ga bili, ko ne bi bil v zadnjem trenutku dokazal, da je Hrvat. To ga je rešilo. Znašel se je v taborišču v Koprivnici, nato pa v pripravljalni bojni za vzhodno bojišče. Medtem ko so iskali primerne gojzarje za njegova dolga stopala, je pobegnil, se zavlekel v kalniške gozdove, našel oglarje in se vrnil k svojemu staremu poslu drvarja...

— Morda pa ni drvar, ampak ogleduh! Potepa se po gozdu, češ da seka drva, na skrivaj pa preži na partizane in jih ovaja sovražniku.

— Kaj vam je, bratje, le kaj govorite? — se začudi drvar pa obmolkne. Počutil se je kot ptič, ki ga je kdo po prevari naskočil in ga pokril zmrežo. Skozi rešetko še vidijo ponižne ptičje oči, opazujejo daljne oblake, poželjivo vzdihujejo po izgubljenem gozdu, a krila so zvezana in nikamor ne morejo.

Vojak s šopom izpod titovke mrko pripomni:

— Glej, kakšno brado ima! Mogoče je četnik?

To je bilo že preveč, celo za ptiča pod mrežo.

— Jaz, da sem četnik? — O ljudje... ljudje... ne vem, kako naj z vami govorim, ne vem, kdo ste in koga iščete... Če vi trije iščete partizane, jih boste težko našli, če pa iščete domobrane, glejte jih, še petsto metrov niso od vas. Vsa satnija je polegla za drevesa in nekoga čaka v zasedi.

Lepo, ptiček! Našel si pot, prhnil si iz mreže!

Vojakom se zaiskrijo oči kakor zveri, kadar zavoha plen. Puške obesijo na rame in se zberejo okoli drvarja.

— Kaj praviš...? Satnija domobranov? Kje je ta satnija?

— Glejte jih, bratci, glejte jih na tej isti poti, še manj kot na petsto metrov. Ležijo tako pri kraju in čakajo.

— Koga čakajo?

— Kaj vem... mene že ne. Jaz sem že bil pri njih. Ustavili so me, preiskali, zaslišali in spustili. Še zajca sem jim pustil. Nemara pa čakajo na vas.

Vojaki se spogledajo in dajo drvarju znak, naj jim sledi. Obrnili so se nazaj, od koder so prišli, in po tem drvar sklepa, da se boje, da se umikajo in to potrdi njegovo misel, da so zares partizani. Le od kod so prišli na Kalnik? Nemara so pa kakšni kurirji in iščejo tiste druge? Kdo ve? Naj bo kakorkoli, drvar je občutil, da mu ne grozi nevarnost in to ga pomiri. Že se je pripravljal, da naveže z njimi razgovor, ko se na lepem pred njim odpre preseka, na tej pa — mravlje. Človeške mravlje! Nepregledna vojska! Ob obeh straneh preseke so sedeli vojaki, kadili, počivali, se zbirali v skupinicah, nekateri so pa polegli, se stegnili po tleh in pospali. Zvezde! Pravo nebo rdečih partizanskih zvezd sredi belega dne! Drvar je zazijal, ne verjame lastnim očem. Ali je mogoče, da so to partizani? A tisti trije, ki ga peljejo, gredo brezskrbno. Partizani? Kaj so padli izpod neba? Drvar vendar ve, da je na Kalniku kakšnih deset partizanov. A prava vojska? Od kod tako število? Zagleda konje s težkimi mitraljezi, tovore z municijo, puškomitraljezce, lahke metalce, bolničarje, nosila... vojska, resnična vojska! In ko je drvar v začudenju in dvomu utripal z očmi, je slišal, kako po koloni gre šepet: — Komandant oddelka, naprej! — Kmalu je tu komandant. Bojevnik! Na njegovem rokavu opazi drvar nekakšne rdeče trikotnike, zvezde... in takoj se domisli, da je to znak čina. Okoli komandanta so se zbrali partizanski oficirji, posvetujejo se, šepetajo, ko pa so končali in menda naredili načrt, pokličejo še njega. Komandant vpraša:

— Stari, ali poznaš ta gozd?

— Poznam ga, tovariš, kakor svojo dlan.

— Slišiš... popeljal boš eno našo kolono in jo boš tako popeljal, da obkrožiš tisto satnijo domobranov, da jo obkrožiš, a da tega nobeden od domobranov ne opazi. Boš mogel?

Vse veselje je izginilo, splahnelo je, v trenutku se je razkadilo kakor oblak poleti, ki ga žene veter. Molčal je. Obrnil se je h konjičku in popravljal tovor.

— Ali slišiš, kaj te vprašujem? Boš mogel?

Pustil je tovor, umikanja ni bilo. Komaj je spravil iz grla: — Če moram... bom mogel. Pa, bratje, imate kaj žganja? Da vam po pravici povem, me je zagrabilo od strahu. Prvi hip nisem vedel, kdo ste, zdaj vidim... a se vendar nisem iznebil strahu.

Dali so mu čutarico, drvar zapre veke, junaško potegne, a ko spet odpre oči, zagleda, kako že stoji na poti težki mitraljez...

(Nadaljevanje sledi)

Šport šport šport

VČERAJ NAJAVLJENE PODROBNOSTI LETOŠNJEGA GIRA

Start 16. maja v Bocnu cilj 7. junija v Milanu

3898 km (ali 4006) v 22 etapah - En sam dan odmora

ST. VICENT, 31. — Letošnja kolesarska dirka po Italiji bo od 16. maja do 7. junija. Vsega skupaj bo 22 etap, proga pa bo dolga 3.898 oziroma 4.006 km. To je namreč odvisno od proge, ki jo bodo še proučili. Prireditelji, ki so danes najavili podrobnosti letošnjega Gira, se še niso odločili za eno od obeh variant, ki so ju pripravili od 18. etape dalje. Medtem ko je do Alessandrie, kjer bo sedež 18. etape, vse že sklenjeno, se bodo morali prireditelji odločiti za eno od obeh variant kar med dirko. Prva predvideva progo Alessandria - Cuneo (19. etapa — 175 km), Cuneo — Pinerolo (20. etapa — 254 km) in Turin — Biella v dolžini 195 km, druga pa Alessandria — St. Vicent (19. etapa — 190 km), St. Vicent - Cervinia (20. etapa — 175 km) in Cervinia — Biella (21. etapa — 160 km). Zaključna etapa bo v obeh primerih 7. junija od Bielle do Milana na 175 km dolgi progi.

Podrobnosti letošnje dirke je novinarjem obrazložil vodja dirke Vincenzo Torriani, ki je pripomnil, da je Giro 1964 primeren več ali manj za vse kolesarje, pa čeprav se bodo alpski vozači lahko izkazali posebno v zadnjih treh napornih vzponih.

Tokrat bo start Gira na Južnem Tirolskem, od koder se bodo kolesarji povzpeli na vrhove hribov in se nato spustili proti Gardskemu jezeru. Druga etapa bo potekala po ravnini, tretja pa bo peljala udeležence po strmem vzponu (7,80 odst. v 7 km) na 1289 m visoko Presolano. Vse naslednje etape, vključno peta, ki bo na kronometer, bodo v korist hitrostnim kolesarjem. Tudi šesta in del sedme bo za njih, a proti koncu bodo morali prepustiti prosto pot «gamsem», ker je cilj postavljen na vzponu. V 8 km poti se bodo «Girini» povzpeli od 592 do 1100 m nadmorske višine z višinsko razliko 508 m in z vzponom, ki ponekod doseže tudi 6,40 odstotka.

Gorski vozači bi morali imeti glavno besedo tudi v etapi med Lavarone in Pedavena, ki je posejana z vzponi. Prvi bo na prelaz Rolle (1970 m s 415 m višinske razlike), drugi pa na Croce d'Aune. Od Feltre do Marine pri Ravenni se bodo kolesarji znašli na ravninskem predelu, a kljub temu za njih ne bo odmora: ta etapa je namreč z 260 km najdaljša letošnjega Gira. Kljub temu naporu, bo udeležence čakal že drugi dan nov napor z vzponi. Najprej bodo morali preko prelaza Barbotto in končno po serpentinah proti San Marinu.

Po spustu proti Riminiju, novi vzponi, sicer ne preveč naporni, a vseeno taki, da bodo marsikateremu «spodnesli noge». V tem predelu Italije se bodo kolesarji znašli skoraj ves čas na valovitih predelih. Po nočnih postankih v Rimu, Montelpulcianu in Livornu, bodo udeleženci končno le deležni verjetno že zelo potrebnega enodnevnega odmora.

Po odmoru pa se bo začel verjetno odločilni del letošnjega Gira. V Alessandrii se bodo prireditelji na podlagi vremenskih prilik odločili za eno ali za drugo varianto Gira. V obeh primerih bodo naporni vzponi. V prvi varianti bosta Vars in Izoard, da omenimo najhujše, in tudi cilj v Sestrieru bo precej visoko. V drugi pa bodo vozili skozi novi predor, a bodo šli tudi preko prelaza Velikega sv. Bernarda do Cervinie, kjer bo zaključek etape. V obeh primerih pa bodo morali udeleženci preko Colle de Jousc s 1100 m višinske razlike in prelaza Monte Croce s 600 m višinske razlike v samih 10 km poti.

Po Bielli pa bo pot vodila kolesarje do Milana, kjer bo končni cilj. Tu bo verjetno že znano ime, ki bo sledil lanskoletnemu zmagovalcu Gira Balmamionu. Sicer je ta kolesar zmagal dvakrat zapovrstjo. Mu bo uspelo tudi tretjič?

Tiskovna konferenca Vincenza Torrianija je bila ne samo v prisotnosti novinarjev, temveč tudi predstavnikov italijanske kolesarske zveze, predstavnikov krajevnih oblasti, Balmamiona in bivših prvakov kot Binda, Bartali, Belloni itd. Torriani je pojasnil, da so istočasno najavili podrobnosti Gira v Parizu, Barceloni, Bruslju, Amsterdamu, Ženevi in Bonnu.

Za letošnjo dirko so se že prijavile nekatere ekipe. Te so: Carpano, Cite, Cynar, Gazzola, Ibac, Ignis, Legnano, Lygie, Molteni, Salvarani, Springoli, Fuchs in St. Raphael. Vsako ekipo bo sestavljalo 10 kolesarjev. Možno je, da jih bo v ekipah 12, kar pomeni, da bo iz Bocna startalo 120 do 140 kolesarjev.

OD 1. DO 18. ETAPE

16. maja:	Bocen - Riva del Garda	(175 km)
17. » :	Riva del Garda - Brescia	(170 km)
18. » :	Brescia - S. Pellegrino Terme	(170 km)
19. » :	S. Pellegrino Terme - Parma	(180 km)
20. » :	Parma - Busseto (na kronometer za posameznike — 50 km)	
21. » :	Parma - Verona	(100 km)
22. » :	Verona - Lavarone	(170 km)
23. » :	Lavarone - Pedavena	(175 km)
24. » :	Feltre - Marina di Rave	(260 km)
25. » :	Ravenna - San Marino	(165 km)
26. » :	Rimini - S. Benedetto del Tronto	(195 km)
27. » :	S. Benedetto del Tronto - Roccaraso	(190 km)
28. » :	Roccaraso - Caserta	(185 km)
29. » :	Caserta - Castelgandolfo	(210 km)
30. » :	Roma - Montepulciano	(202 km)
31. » :	Montepulciano - Livorno	(205 km)
1. junija:	Livorno - S. Margherita Ligure	(200 km)
2. » :	odmor v S. Margherita Ligure	
3. » :	S. Margherita Ligure - Alessandria	(205 km)

GORIŠKI NOGOMET

Zaslužena zmaga Sovodenjcev proti močnemu nasprotniku

Kljub dobri igri Juventina ni dosegla uspeha
Še en uspeh Podgore proti Cormontiumu

Sovodenjski nogometaši so imeli v nedeljo izredno ugoden dan, saj so prepričljivo zmagali tako močno ekipo kot je tista iz Caprive. Res da so nastopili na domačem igrišču, vendar moramo priznati, in to so ugotovili tudi številni domači navijači, da so Sovodenjci igrali zelo dobro in je izgledala celotna ekipa kot prerojena. Rezultat 2:0 popolnoma odgovarja poteku igre. Gola sta zabila Kerševan in Kuzmin.

Manj sreče je imela Juventina, ki je na domačem igrišču v Štandrežu izgubila proti Marianu z 2:3. Rezultat, vsaj tako pravijo v Štandrežu, ne odgovarja poteku igre in bi bil bolj pravičen, če bi se tekma zaključila neodločeno. Gostje so vse tri gole napravili kadar so izkoristili tri pogreške obrambe in vratarja. Za domačine sta zabila gole Comelli in Micheli; zlasti pri drugem golu je ves napad izvedel prav lepo kombinacijo. Po prvem polčasu je bil rezultat 1:1. Navijači pravijo tudi, da je škoda, ker desni srednji napadalec ni izkoristil več lepih priložnosti, vsekakor pa so bili domači navijači zadovoljni s svojimi igralci, ki so pokazali lepo in borbeno igro proti močnemu nasprotniku, ki reflektira na prvo mesto.

Pri Madonnini je domača ekipa iz Podgore zopet zmagala in se tako otresla enega od obeh direktnih nasprotnikov na vrhu, ekipe Cormontium. Rezultat je bil 1:0 za Podgoro, ki je tokrat igrala predvsem za zmago, saj ima le še malo tekem do zaključka in hoče utrditi svoje prvo mesto na lestvici.

OLIMPIADA

DAMASK, 31. — Sirijski olimpijski odbor je dal razumeti, da se ne bo udeležil tokiških iger, če k tem ne bodo pripustili tudi Indonezijo. Kot je znano je mednarodni olimpijski odbor diskvalificiral Indonezijo, ker ni dovolila nastopa formoških in izraelskih atletov na azijskih igrah v Djakarti.

KOŠARKA

ANTIBES, 31. — V zadnjem dnevu mednarodnega košarkarskega prvenstva je Beograd premagal Varese 95:79 in si osvojil prvo mesto. Varese se je uvrstil na zadnje mesto.

DANES V NEAPLJU

Začetek prvega juniorskega evropskega prvenstva v košarki

NEAPELJ, 31. — Jutri se bo začelo v Neaplju prvo evropsko juniorsko košarkarsko prvenstvo.

V prvem dnevu bodo štiri tekme in sicer:

ob 16. uri JUGOSLAVIJA-ŠPANIJA
sodnika: Paszucha (Poljska) in Nesti (Italija)

ob 17.30 ČSSR - BOLGARIJA
sodnika Puthoud (Švica) in Aznar (Španija)

ob 20. uri ITALIJA - POLJSKA
sodnika Schobel (Nemčija) in Davidsor (SZ)

ob 21.30 SZ - FRANCIJA
sodnika Abbache (Sirija) in Kolev (Bolgarija)

VATERPOLO

WUPPERTAL, 31. — Italijanska državna reprezentanca je danes premagala v prijateljski tekmi v vaterpolu izbrano moštvo Zahodne Nemčije 5:4.

SZ BOR
OBVESTILO

Člani združenja, ki bi si radi ogledali sovjetsko ladjo Krasnoufinsk, naj se zberejo danes točno ob 20. uri pri postaji tramvaja štev. 9 — na Sprehajališču Sv. Andreja.

NOGOMET

BERN, 31. — Iz krogov UEFA so danes javili, da bo žrebanje parov za polfinale turnirja za evropski pokal narodov 5. maja v Madridu. Do danes se je samo Danska uvrstila v polfinale. Ostale četrtfinalne tekme bodo igrali kakor sledi:

MADŽARSKA-FRANCIJA 25. aprila v Parizu in 23. maja v Budimpešti; ŠVEDSKA-SZ 13. maja v Stockholmu in 27. maja v Moskvi; EIRE-ŠPANIJA 8. aprila v Dublinu. V prvi tekmi je zmagala Španija 5:1.

* * *

BERGEN, 31. — Torino se zanima za norveškega nogometaša Roalda Kniksena Jensena in Arilda Guldena? Jensen je izjavil, da mu je vodstvo turinskega kluba ponudilo 27 milijonov lir, a da verjetno zaradi poklica (je namreč tekstilni inženir) ne bo sprejel ponudbe. Jensen, ki ima 20 let, igra srednjega napadalca in je že 35-krat nastopil v državni reprezentanci.

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6 II. TELEFON 93-808 in 94-538 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 II. Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda. — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst